

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU” DIN REPUBLICA MOLDOVA

SAVANȚI-MEDICI ILUȘTRI

SERGIU MATCOVSCHI

**UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU”**

**Profesor universitar
Sergiu MATCOVSCHI**

**Disciplina Sinteze clinice.
Misiune, repere istorice, perspective**
(Alocuțiune aniversară)

**Chișinău
Centrul Editorial-Poligrafic *Medicina*
2024**

Redactor: *Silvia Donici*

© CEP *Medicina*, 2024

© Sergiu Matcovschi, 2024

*„Dragostea de țară nu se manifestă
prin fraze pompoase, ci prin fapte concrete.”*
Nicolae Testemițanu

**PROFESORUL UNIVERSITAR SERGIU MATCOVSCHI –
OMUL CARE ÎȘI REALIZEAZĂ MISIUNEA CU ONOARE
ȘI RESPONSABILITATE**

Profesorul universitar Sergiu Matcovschi, doctor habilitat în științe medicale, șef al Departamentului Medicină Internă și al Disciplinei de sinteze clinice, se înscrie în lista personalităților marcante a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, care contribuie substanțial la dezvoltarea medicinei interne în țara noastră, la instruirea studenților, medicilor rezidenți, studenților-doctoranzi și la perfecționarea continuă a medicilor în acest domeniu.

Sergiu Matcovschi s-a născut la 20 iunie 1954 în satul Șipca, raionul Rezina, într-o familie de intelectuali. În 1959, tatăl său Constantin Matcovschi a fost invitat de către Nicolae Testemițanu – prietenul său din studenție – la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC), ca să-l ajute la reformarea procesului didactic, pregătirea cadrelor autohtone și promovarea idealurilor naționale. Mama Anastasia, care pe atunci era profesoară la școala din sat, ulterior a absolvit Institutul de Stat de Medicină din Chișinău și a devenit medic neurolog. Acceptând invitația, întreaga familie Matcovschi s-a stabilit cu traiul la Chișinău.

În perioada 1961-1971, Sergiu Matcovschi a învățat la Școala Medie de Cultură Generală nr. 1 din capitală (actualmente Liceul Teoretic Român-Francez „Gheorghe Asachi”).

În 1971 a fost înmatriculat la Facultatea de Medicină a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, pe care a absolvit-o cu mențiune în 1977. În același an a fost admis la studii de secundariat clinic la Institutul Unional de Cercetări Științifice în Pneumologie din Sankt Petersburg. După finalizarea acestora, în 1979 revine la Chișinău și activează în calitate de colaborator științific la Institutul Moldovenesc de Cercetări Științifice în Tuberculoză (în prezent Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”), timp de 2 ani.

În 1981 este admis la studii de doctorat la Institutul Unional de Cercetări Științifice în Pneumologie din Sankt Petersburg, unde, în 1985, susține cu succes teza de doctor în științe medicale, sub îndrumarea conducătorilor științifici – prof. A.N. Kokosow și prof. Iu.F. Neklasow. În același an este angajat în funcția de asistent la Catedra de medicină internă a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (din 1991 – Universitatea de Stat de Medicină „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova).

În 1992 este fondată Catedra de boli interne nr. 6, șef al căreia devine prof. Ivan Butorov, iar șef de studii – asistentul universitar Sergiu Matcovschi. Peste un an, Sergiu Matcovschi susține teza de doctor habilitat în științe medicale, iar în 1994 este ales prin concurs în funcția de conferențiar universitar.

Sergiu Matcovschi a fondat Catedra de medicină internă la Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova, pe care a condus-o până în 1996, când revine la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, în funcția de profesor universitar la Catedra de medicină internă nr. 6, unde a activat până în 2000. În acest an obține, prin concurs, postul de șef al Catedrei de medicină internă nr. 5 (reorganizată în anul 2010 în Disciplina de sinteze clinice). Sergiu Matcovschi reușește să păstreze și să dezvolte frumoasele tradiții stabilite în perioada conducerii catedrei de către prof. Nikolai Starostenko, ilustru pedagog și savant, rector și om de stat, dar și a succesorilor lui: A. Botnari, F. Ambros, A. Danilov.

În conformitate cu noile cerințe de reformare și perfecționare a procesului didactic, dar și de aliniere la standardele educaționale europene, în 2010 a fost reorganizat cardinal procesul de pregătire a studenților la Catedra de medicină internă. Astfel, a fost creat Departamentul Medicină Internă, iar prof. Sergiu Matcovschi – participant activ la reforma curriculară – a fost numit șef al Departamentului și al Disciplinei de sinteze clinice.

Pe parcursul activității a militat pentru perfecționarea continuă a procesului didactic, elaborând multiple programe de studii la Medicina internă pentru studenți, medici rezidenți și educația continuă a medicilor specialiști. Permanent a coordonat standardizarea predării *Medicinei interne*, a elaborat cursuri și metodologii didactice ce țin de învățământul universitar și

postuniversitar, contribuind la îmbunătățirea metodologiei de predare a disciplinei și a procesului de evaluare a cunoștințelor studenților, medicilor rezidenți, studenților-doctoranzi, secundarilor clinici și a practicienilor.

Inestimabilă este contribuția profesorului Sergiu Matcovschi și la instruirea cadrelor științifico-didactice de înaltă calificare. Sub îndrumarea Domniei sale au fost susținute până în prezent 8 teze de doctor și 3 teze de doctor habilitat în științe medicale. Actualmente, discipolii distinsului profesor activează cu succes în țară și alte țări, precum: Marea Britanie, Belgia, Italia, Israel ș.a.

Activitatea științifică a profesorului Sergiu Matcovschi este confirmată prin cele peste 320 de lucrări publicate în țară și peste hotare, participarea activă la conferințe, congrese și simpozioane naționale și internaționale. Deține două brevete de invenție și continuă să realizeze cu succes cercetări științifice importante pentru domeniul medicinei interne. Profesorul universitar Sergiu Matcovschi a efectuat numeroase stagii în domeniul didactic, medical și de cercetare în România, Germania, Rusia, Georgia și Republica Moldova.

Profesorul Sergiu Matcovschi este antrenat și în procesul curativ, organizarea conferințelor clinico-morfopatologice și științifico-practice în cadrul Spitalului Clinic Municipal „Sfânta Treime”, oferă consultații în clinică și în spitalele din teritoriu. Experiența sa profesională a inclus și gărzi în Serviciul Aviației Sanitare.

Activitatea prof. Sergiu Matcovschi este apreciată și în calitate de membru al Senatului USMF „Nicolae Testemițanu”, președinte al Comisiei științifico-metodice de profil *Medicina internă*, al Comitetului Național de Expertiză Etică al Studiului Clinic, al seminarelor științifice de profil *Boli interne (Pulmonologie)*, *Ftiziopneumologie*, *Alergologie*, al Comisiei specializate pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii postuniversitare pe domeniile de formare profesională Medicină și Farmacie obținute în străinătate (pe lângă Ministerul Sănătății al Republicii Moldova), președinte și membru al consiliilor științifice specializate pentru susținerea tezelor de doctor și doctor habilitat în științe medicale, membru al seminarelor științifice de profil *Boli interne și Reumatologie* ale MS; vicepreședinte al Comisiei de atestare a medicilor interniști și membru al

Comisiei de atestare a medicilor ftiziopneumologi ale MS; membru al Consiliului de management al calității, al Comisiei de reformă curriculară, al Consiliului Facultății de Medicină nr. 1 și al Consiliului științific al USMF „Nicolae Testemițanu”; membru al Consiliului științific al Institutului de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”, al Consiliului de experți al MS și al Comisiei pentru verificarea stării de sănătate a candidaților la funcțiile de procuror și a procurorilor în funcție, privind corespunderea pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu; expert în evaluarea proiectelor de cercetare la Academia de Științe a Moldovei. Pe parcursul mai multor ani, a fost membru al Comisiei de experți Boli interne a Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare al Republicii Moldova, expert la Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.

Prof. Matcovschi este membru al colegiilor de redacție ale revistelor „Moldovan Medical Journal”, „Revista de Științe ale Sănătății din Moldova /Moldovan Journal of Health Sciences”, „Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină”; membru al Societății Interniștilor din Republica Moldova, al Societății Române de Pneumologie și al Societății Europene de Respirologie.

Profesorul Sergiu Matcovschi este un mare patriot. Părinții și bunicii săi considerau valorile spirituale, naționale, patriotice și de cultură generală mai presus decât cele materiale. Grație educației primite, această calitate rară a moștenit-o și Sergiu Matcovschi. Domnia sa consideră că fiecare dintre noi trebuie să facă tot posibilul pentru ca în țara sa să fie bine, iar societatea să prospere. Și aceasta a demonstrat-o prin fapte concrete. Chiar dacă a avut oportunități majore să-și construiască cariera după hotarele țării, a preferat să rămână acasă.

Profesorul universitar Sergiu Matcovschi deține 3 titluri onorifice: membru al Academiei Internaționale de Științe pentru Natură și Societate din Federația Rusă (din 1996); membru al Academiei Ruse de Științe Naturale (*Foreign Member of Russian Academy of Natural Sciences*) și membru al Academiei Europene de Științe Naturale (*Europäische Akademie der Naturwissenschaften Hannover*) din 2002. Pentru activitate prodigioasă a fost apreciat cu distincțiile: medalia *P. Ehrlich* (2002), medalia aniversară Nicolae Testemițanu a Universității de Stat de Medicină și Farmacie

„Nicolae Testemițanu” (2004, 2014), medalia *Robert Koch* (2005), Ordinul „Gloria Muncii” (2014), titlul onorific „Om Emerit” al Republicii Moldova (2020), numeroase diplome din partea instituțiilor statului și a Almei Mater. A obținut premiul pentru „Performanță în activitatea didactică”, ce i-a fost acordat la Gala Premiilor în Sănătate, ediția a V-a (2018).

Profesorul Sergiu Matcovschi este un om de o cumsecădenie deosebită, onest, corect în relația cu colegii, prietenii și discipolii, modest și sincer, cu un simț al umorului bine dezvoltat, întotdeauna fiind gata să ajute oamenii. Și acestea sunt doar unele aspecte din biografia și activitatea profesională, desfășurată de-a lungul anilor de către profesorul universitar și doctorul Sergiu Matcovschi, palmaresul său fiind unul vast și impresionant pentru generațiile actuale și viitoare de medici specialiști.

Stimate Domnule Profesor Sergiu Matcovschi, cu ocazia frumoasei aniversări, comunitatea academică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” vă exprimă înaltă apreciere și profundă recunoștință pentru muncă asiduă, responsabilitate și devotament profesional, contribuție substanțială la dezvoltarea învățământului superior medical și a sistemului național de sănătate. Vă dorim multă sănătate, pace și liniște sufletească, viață îndelungată și bunăstare, bucurii de la cei dragi și realizări frumoase în continuare.

La mulți ani viguroși!

Emil Ceban,
rector al USMF „Nicolae Testemițanu”
dr. hab. șt. med., profesor universitar
membru corespondent al AȘM

CURRICULUM VITAE

Nume: Matcovschi

Prenume: Sergiu

Anul și data nașterii: 20 iunie 1954

Locul nașterii: s. Șipca, raionul Rezina (în prezent raionul Șoldănești)

Cetățenia: Republica Moldova, România

Funcția și postul ocupat: Șef Departament Medicină internă, șef Disciplină Sinteze clinice, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165, MD-2004, Chișinău, Republica Moldova; www.usmf.md)

Studii:

1961-1971 – Școala medie moldovenească nr.1 „Grigore Kotovski” (în prezent Liceul Teoretic Român-Francez „Gheorghe Asachi”) din mun. Chișinău

1971-1977 – Student la Facultatea Medicină Generală, Institutul de Stat de Medicină din or. Chișinău

1977-1979 – Secundar clinic la Institutul Unional de Cercetări Științifice în Pneumologie, or. Leningrad (în prezent Sankt Petersburg), URSS

1981-1985 – Doctorand la Institutul Unional de Cercetări Științifice în Pneumologie, or. Leningrad (actualul Sankt Petersburg), URSS

Activitatea profesională:

1979-1981 – Colaborator științific la Institutul de Cercetări Științifice în Ftiziopneumologie al Ministerului Sănătății, mun. Chișinău

1985-1994 – Asistent universitar la Catedra medicină internă, Institutul de Stat de Medicină or. Chișinău (din 1991 – Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”)

- 1994 – Conferențiar universitar la Catedra medicină internă, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
- 1994-1996– Șef Catedră medicină internă, Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova
- 1996-2000– Profesor universitar la Catedra medicină internă nr. 6, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
- 2000-2010– Șef Catedră medicină internă nr. 5, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
- 2010-până– Șef Departament Medicină internă, șef Disciplină Sinteze în prezent clinice, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

Grade științifice și titluri științifico-didactice:

- 1985 – Doctor în științe medicale
- 1994 – Doctor habilitat în științe medicale
- 1996 – Conferențiar universitar
- 2008 – Profesor universitar

Alte activități, inclusiv obștești și sociale, îndeplinite în diferite perioade

- Președinte al Seminarilor științifice de profil. Profilul: 321. Medicină generală; Specialitatea: 321.01 Boli interne (gastroenterologie, pulmonologie, hepatologie, nefrologie); 321.07. Ftiziopneumologie, 321.25. Alergologie, 321.02. Endocrinologie; 321.08. Dermatologie și venerologie.
- Membru al Seminarului științific de profil. Profilul: 321. Medicină generală; Specialitatea: 321.04. Reumatologie
- Președinte și membru al Consiliului Științific Specializat pentru susținerea tezelor de doctor și doctor habilitat în științe medicale.
- Membru al colegiului de redacție al revistei „Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină”. Categoria B.

- Membru al colegiului de redacție al revistei „Revista de Științe ale Sănătății din Moldova / Moldovan Journal of Health Sciences”. Categoria B.
- Membru al colegiului de redacție al revistei „Moldovan Medical Journal”. Categoria B+.
- Membru al Comitetului științific la culegerea de rezumate ale conferințelor științifice anuale ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.
- Moderator la conferințele științifice anuale ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.
- Membru al Societății Interniștilor din Republica Moldova.
- Membru al Societății Române de Pneumologie.
- Membru al Societății Europene de Respirologie.
- Vicepreședinte al „Comisiei de atestare a medicilor interniști, alergologi, reumatologi, gastroenterologi, endocrinologi nutriționiști și geriatri”.
- Membru al „Comisiei de atestare a medicilor ftiziopneumologi”.
- Președinte al Comisiei specializate pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii postuniversitare pe domeniile de formare profesională „Medicină,, și „Farmacie” obținute în străinătate (pe lângă Ministerul Sănătății al Republicii Moldova).
- Președinte al Comisiei științifico-metodice de profil „Medicina internă”.
- Membru al Senatului Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.
- Membru al Consiliului Facultății Medicină Nr. 1 a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.
- Membru al „Comisiei pentru verificarea stării de sănătate a candidaților la funcțiile de procuror și a procurorilor în funcție, privind corespunderea pentru exercitarea funcției de procuror”.
- Membru al Consiliului de experți al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova.
- Președinte la Conferințele morfopatologice la Spitalul Clinic Municipal „Sfânta Treime” din mun. Chișinău.
- Membru al Comisiei de admitere în rezidențiat și secundariat clinic.

- Membru al Comisiei de concurs pentru ocuparea posturilor didactice vacante a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.
- Președinte al Comisiei de Concurs a Facultății Medicină nr. 1 a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.
- Expert la Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale din Republica Moldova.
- Expert proiecte de cercetare la Academia de Științe a Moldovei.
- Expert la Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare din Republica Moldova.
- Președinte al Comitetului Național de Expertiză Etică pentru Studiul Clinic din Republica Moldova.
- Membru al Consiliului de Management al Calității în cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.
- Coordonator în cadrul Comisiei Reformă Curriculară a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Educație profesională continuă:

- 1999 – Stagiul la Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr.T. Popa”, Iași, România.
- 2011 – Trening în metodologia studiului clinic. (Tbilisi, Georgia)
- 2011 – Site-Visit: University Hospitals of the Ruhr-University of Bochum, Germany.
- 2015 – Trening în metodologia studiului clinic: „Clinical Trials with Pharmaceutical Products”, Qualification Training, Update 2015 (Chișinău, Republica Moldova)
- 2017 – Seminar de formare continuă în domeniul legislației și metodologiei cercetării „Actualități în organizarea studiilor de doctorat în corespundere cu noile prevederi legislative”. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.
- 2018 – Trening în metodologia studiului clinic „ICH GCP E6(R2) Trening 2018, Qualification Trening and Update”. (Chișinău, Republica Moldova).

Participări la congrese și conferințe:

- 1982 – Международный симпозиум Легочные артериальные гипертензии (Фрунзе, СССР).
- 2004 – Falk Symposium 142. Gastroenterology Week Freiburg. (Freiburg, Germany).
- 2009 – Falk Symposium 1969. Inflammation in the Intestinal Tract: Pathogenesis and Treatment. (Kiev, Ukraine).
- 2011 – Avelox Forum. 10 years of clinical success. (Cologne, Germany).
- 2012 – A 37-a Conferință Națională de Geriatrie și Gerontologie, cu Participare Internațională „Anul Longevității Active. 60 de Ani de Geriatrie și Gerontologie în România”. (București, România)
- 2016 – Congresul Internațional „Pregătim viitorul promovând excelența” (Iași, România)
- 2016 – The 26th International Congress of the European Respiratory Society. (London, UK)
- 2016 – Al XXIV-lea Congres Național al Societății Române de Pneumologie. (Poiana Brașov, România)
- 2017 – The 27th International Congress of the European Respiratory Society. (Milan, Italy)
- 2018 – Congresul Internațional „Pregătim viitorul promovând excelența”, ediția a XXVIII-a. Secțiunea „Repere în medicina avansată - Tribuna practicianului”. (Iași, România).
- 2018 – The 28th International Congress of the European Respiratory Society. (Paris, France)
- 2020 – Virtual International Congress of the European Respiratory Society (Vienna, Austria)
- 2020 – Al XXVI-lea Congres Național al Societății Române de Pneumologie (România).
- 2022 – 48th Congress of the International society for the History of Medicine (Iași, România).
- 2023 – Conferința „Zilele Pneumologiei Iașene”. Iași, România.
- 2023 – 6th International Conference on Nanotechnologies and Biomedical Engineering (Chișinău, Moldova).

Lucrări publicate

În total: 322; două brevete de invenție.

Participare la proiecte

2011-2012 – Investigator principal la studiul clinic internațional multicentric:
„A Phase 2, Randomized, Double-Blind, Multicenter Study Comparing 15 g Cross-Polyelectrolyte (CLP) versus Placebo in Heart Failure Patients with Chronic Kidney Disease” conform ordinului Ministerului Sănătății al Republicii Moldova Nr. 174 din 14.03.2011.

Distincții și mențiuni:

- 2002 – Medalia P. Ehrlich
- 2004 – Medalia comemorativă „Nicolae Testemițanu” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
- 2005 – Medalia Robert Koch
- 2010 – Diplomă a Ministerului Sănătății al Republicii Moldova
- 2014 – Ordinul „Gloria Muncii”
- 2014 – Diplomă de gradul I a Guvernului Republicii Moldova
- 2014 – Medalia comemorativă „Nicolae Testemițanu” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
- 2014 – Diplomă a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
- 2014 – Diplomă a Ministerului Sănătății al Republicii Moldova
- 2016 – Diplomă de Onoare a primăriei municipiului Chișinău
- 2018 – Premiul pentru „Performanță în activitatea didactică”, acordat la Gala Premiilor în Sănătate, ediția a V-a, Chișinău
- 2019 – Diplomă a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
- 2020 – Titlul onorific „Om Emerit”
- 2020 – Diplomă de gradul I a Parlamentului Republicii Moldova
- 2023 – Diplomă de merit a Spitalului Clinic Municipal „Sfânta Treime” din Chișinău

**TEZELE DE DOCTOR ȘI DE DOCTOR HABILITAT ÎN ȘTIINȚE
MEDICALE SUSȚINUTE DE PROFESORUL UNIVERSITAR
SERGIU MATCOVSCHI**

1. **Матковский, Сергей Константинович.** Характеристика и особенности гемодинамики малого круга кровообращения у больных хроническим обструктивным бронхитом. Дис. ... канд. мед. наук / Научные руководители: проф., д.м.н. А.Н. Кокосов, д.м.н. Ю.Ф. Некласов. I Ленинградский мед. ин-т им. И. П. Павлова. – Ленинград, 1985.
2. **Matcovschi, Sergiu.** Dereglări hemodinamice și metode medicamentoase de corijare a lor la diversele etape de formare a cordului pulmonar. Teză de doctor habilitat în științe medicale. 14.00.26 – Ftiziologie și pulmonologie. Consultant științific: doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar Ivan Butorov. Institutul de Cercetări în Medicina Preventivă și Clinică. Chișinău, 1993.

**TEZE DE DOCTOR ȘI DE DOCTOR HABILITAT ÎN ȘTIINȚE
MEDICALE SUSȚINUTE SUB CONDUCEREA ȘI CONSULTANȚA
PROFESORULUI UNIVERSITAR SERGIU MATCOVSCHI**

1. **Nikolenko, Ion.** Tuberculoza pulmonară în practica internistului : erori de diagnostic. Teză de doctor în șt. med. / Cond. șt.: S. Matcovschi; cons. șt.: A. Ustian. Specialitatea: 14.00.26 – ftiziopneumologie. Data susținerii publice: 07 februarie 2007.
2. **Talmaci, Cornelia.** Particularitățile clinico-evolutive ale pneumoniilor la bolnavii cu diabet zaharat. Teză de doctor în șt. med. / Cond. șt.: S. Matcovschi; cons. șt.: Z. Anestiadi. Specialitatea: 14.00.05 – Boli interne (pulmonologie). Data susținerii publice: 7 mai 2008.
3. **Țernă, Eudochia.** Tratamentul bronhopneumopatiei cronice obstructive cu bronhodilatatoare. Teză de doctor în șt. med. / Cond. șt.: S. Matcovschi. Specialitatea: 14.00.05 – Boli interne (pulmonologie). Data susținerii publice: 25 iunie 2008.
4. **Dumitraș, Tatiana.** Unele aspecte etiologice, clinico-evolutive și de tratament antibacterian în pneumoniile comunitare. Teză de doctor în șt.

med. / Cond. șt.: S. Matcovschi cons. șt.: P. Galețchi. Specialitatea: 14.00.05 – Boli interne (pulmonologie). Data susținerii publice: 2 octombrie 2008.

5. **Blaja-Lisnic, Natalia.** Pneumoniile comunitare la vârstnici: particularități etiologice, clinice, paraclinice și de evoluție a bolii. Teză de doctor în șt. med. / Cond. șt.: S. Matcovschi. Specialitatea: 14.00.05 – Boli interne (pulmonologie). Data susținerii publice: 25 martie 2009.
6. **Vlasov, Lilia.** Particularități clinico-hemodinamice și funcționale ale rinichilor în ciroza hepatică. Teză de doctor în șt. med. / Cond. șt.: S. Matcovschi. Specialitatea: 14.00.05 – Boli interne (hepatologie). Data susținerii publice: 14 martie 2012.
7. **David, Aliona.** Calitatea vieții pacienților la diverse etape de evoluție a bronhopneumopatiei cronice obstructive. Teză de doctor în șt. med. / Cond. șt.: S. Matcovschi. Specialitatea: 14.00.05 – Boli interne (hepatologie). Data susținerii publice: 18 septembrie 2013.
8. **Tcaciuc, Angela.** Aspecte de tratament al bronșitei cronice obstructive cu mucolitice și expectorante. Teză de doctor în șt. med. / Cond. șt.: S. Matcovschi. Specialitatea: 14.00.05 – Boli interne (pulmonologie). Data susținerii publice: 7 mai 2014.
9. **Tcaciuc, Eugen.** Hemodinamica centrală, pulmonară, hepatică și renală la pacienții cu ciroză hepatică. Teză de doctor habilitat în șt. med. / Cons. șt.: S. Matcovschi. Specialitatea: 14.00.05 – Boli interne (hepatologie). Data susținerii publice: 15 mai 2017.
10. **Martîniuc, Constantin.** Diagnosticul precoce și tratamentul hipertensiunii pulmonare la pacienții cu bronhopneumopatie obstructivă cronică și patologia cardiopulmonară mixtă. Teză de doctor habilitat în șt. med. / Cons. șt.: S. Matcovschi, L. Grib. Specialitatea 321.07 Ftiziopneumologie. Data susținerii publice: 07 iunie.2017.
11. **Peltec, Angela.** Boala ficatului gras nonalcoolic: opțiuni de diagnostic și de conduită terapeutică. Teză de doctor habilitat în șt. med. / Cons. șt.: S. Matcovschi, Ivanov Victoria. Consultant științific prin cotutelă: Brașoveanu Vladislav. Specialitatea 321.01 Boli Interne (Gastroenterologie; Hepatologie). Data susținerii publice: 19 iunie.2023.

DISCIPLINA SINTEZE CLINICE. MISIUNE, REPERE ISTORICE, PERSPECTIVE

La Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a devenit o tradiție ca profesorii universitari, la împlinirea vârstei de 70 de ani, să prezinte o alocuțiune pentru publicarea în seria de broșuri cu genericul „Savanți-medici iluștri”. Acest discurs de obicei este din domeniul de cercetare de interes pentru autor.

Eu am hotărât să mă abat de la tradiție și am ales o temă din domeniul educației din următoarele considerente.

Toată viața profesională m-am ocupat de educație, de cercetare și de activitatea clinică. Rezultatele obținute în activitatea de cercetare sunt reflectate în peste 300 de lucrări științifice și didactice publicate în țară și peste hotare. Cine își dă interesul – le poate studia. Calea mea în cercetare este descrisă în linii generale în articolul „Hemodinamica pulmonară în bronhopneumopatia obstructivă cronică (Trei decenii de studii în Republica Moldova)”, publicat de colegul și bunul meu prieten, conferențiarul universitar Dr. Valentin Calancea, în revista „Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale”, 2021; Nr. 1(69): 146-152. Plus la aceasta, Domnul conferențiar a dorit să o descrie și în materialul ce urmează după această alocuțiune, pentru ce îi sunt recunoscător.

Ținând cont de faptul că procesului educațional, didactic îi sunt consacrate mai puține publicații o să-mi expun viziunea asupra obiectului predat la Disciplina Sinteze clinice din cadrul Departamentului Medicină internă, cu denumirea „Medicină internă – Sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic”. Acest lucru este justificat și de faptul că nu toți cunosc ce prezintă obiectul „Medicină internă – Sinteze clinice” (Mai târziu redenumit „Medicină internă – Sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic”). Continui să fiu întrebant ce se predă la Disciplina în cauză și dacă există o astfel de disciplină și la universitățile din alte țări.

Misiunea disciplinei „Medicină internă – sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic”

Disciplina (catedra) Sinteze clinice este o subdiviziune a Departamentului Medicină internă care include șapte discipline: Medicină internă – Semiologie, Pneumologie și Alergologie, Cardiologie, Gastroenterologie, Reumatologie și Nefrologie, Hematologie, Geriatrie și Medicina muncii.

Predarea Medicinii interne studenților mediciniști în cadrul Departamentului Medicină internă se face în trei etape.

La prima etapă (la anul trei de studii, la Disciplina Medicină internă – Semiologie) se studiază tehnicile și metodele de examinare clinică a pacienților, principalele metode de diagnostic de laborator și instrumental. Studenții învață să depisteze simptomele, semnele și sindroamele bolilor organelor interne, să poată înțelege și explica originea acestora, dar și rolul lor în diagnosticul unora dintre cele mai importante boli.

Urmează etapa a doua (anii patru și cinci de studii), în timpul căreia se fac studii la disciplinele de Pneumologie și Alergologie, Cardiologie, Gastroenterologie, Reumatologie și Nefrologie, Hematologie, Geriatrie și Medicina muncii, la care se învață aprofundat bolile (unitățile nosologice), metodele de diagnostic, de tratament și de profilaxie.

La anul șase se desfășoară etapa a treia în timpul căreia studenții recapitulează, consolidează și sintetizează cunoștințele și abilitățile însușite anterior, atât la disciplina Medicină internă, cât și la alte obiecte: chirurgie, oncologie, neurologie etc.

Sarcina principală la această etapă este consolidarea cunoștințelor acumulate la etapele precedente, dezvoltarea raționamentului clinic și a sintezei medicale – elemente definitorii în pregătirea oricărui medic.

Disciplina „Medicină internă – Sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic” este o disciplină medicală clinică integrativă, interdisciplinară, corectivă, studierea căreia la etapa universitară permite dezvoltarea abilităților necesare pentru a sugera și susține un diagnostic corect pe baza anamnezei, examenului clinic și paraclinic, însușirea noțiunilor necesare pentru un diagnostic diferențial și formarea deprinderilor de abordare corectă a bolnavului.

În procesul de studiu la Disciplina „Medicină internă – Sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic” accentul este pus pe diagnosticul diferențial, argumentarea diagnosticului, a planului investigațiilor paraclinice (de laborator și instrumentale) și a scopului efectuării lor, precum și a consultațiilor altor specialiști, necesare pentru confirmarea diagnosticului. Se va atrage atenție și la argumentarea planului de tratament.

Este bine știut că stabilirea diagnosticului este sarcina principală a medicului. Diagnosticul reprezintă definirea stării patologice a unui pacient, bazată pe ansamblul de investigații clinice și paraclinice, o concluzie concisă despre esența bolii și starea bolnavului. Doar un diagnostic corect și oportun permite aplicarea tratamentului adecvat și eficient. O maximă latină spune: „Qui bene diagnoscit, bene curat” (Cine pune un diagnostic bun, vindecă bine).

Deseori stabilirea diagnosticului corect este un proces destul de dificil, fapt demonstrat de erorile frecvent întâlnite.

Studenții mediciști acumulează treptat cunoștințe despre anatomia patologică, fiziopatologia și clinica bolilor. Această metodă de însușire consecventă a maladiilor permite obținerea cunoștințelor multilaterale despre ele. În anul șase de studii, studiind entitățile nosologice, studenții însușesc metodele de stabilire a diagnosticului prezumtiv, a diagnosticului clinic, precum și elemente de diagnostic diferențial.

În practica cotidiană, bolnavii se adresează la medic prezentând simptome, nu boli. Chiar și cel mai amănunțit examen clinic nu permite, de obicei, să se vadă nici pneumonia, nici tuberculoza, nici hepatita și nici alte boli. În cel mai bun caz, se identifică unul sau mai multe sindroame, adesea aproape identice în mai multe boli.

În cadrul Disciplinei „Medicină internă – Sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic” accentul se pune pe studierea diagnosticului diferențial pornind de la simptom, semn sau sindrom. De exemplu: diagnosticul diferențial în sindromul de condensare pulmonară sau în sindromul edematos; diagnosticul diferențial în febra de etiologie necunoscută sau în durerea toracică etc.

Diagnosticul diferențial în unele cazuri poate fi dificil chiar și pentru doctorii experimentați, principala dificultate constând în faptul că multe boli

nu au simptome și semne constante. Deseori, aceeași boală poate să se manifeste prin simptome și semne diferite. De exemplu, tuberculoza pulmonară poate evalua sub diferite „măști”, precum infecție respiratorie virală acută, bronșită, pneumonie etc. Situația se complică și mai mult în prezența comorbidităților. Cum să alegi acele metode de examinare paraclinică care vor contribui la o diagnosticare corectă? Cum să eviți investigațiile inutile care nu sunt informative pentru cazul concret și doar oboresc bolnavul? Pentru a răspunde la aceste întrebări trebuie să cunoaștem bine importanța fiecărei metode de investigație, cu ce scop o aplicăm, ce informație ne va sugera și cu ce ne va ajuta în procesul de diagnosticare.

La acestea și multe alte întrebări studenții găsesc răspuns la Disciplina „Medicină internă – Sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic”.

Diagnosticul diferențial este distingerea unei anumite boli sau stări de altele, care prezintă caracteristici clinice similare. Procedurile de diagnostic diferențial sunt folosite pentru a diagnostica boala specifică la un pacient.

La general, diagnosticul diferențial este o metodă de diagnostic folosită pentru identificarea prezenței unei entități nosologice din multiplele alternative posibile.

Diagnosticul diferențial este metodologia fundamentală a medicinei clinice moderne, ansamblul ideilor parcurse de către doctor pentru a recunoaște boala pe baza acuzelor, simptomelor, semnelor, sindroamelor și a examenelor paraclinice.

Cum se realizează diagnosticul diferențial?

Experiența practică acumulată de sute de ani arată că arta diagnosticului și diagnosticului diferențial poate fi însușită doar la patul pacientului. După cum nu poți învăța să cânti la pian doar studiind notele muzicale, tot așa nu poți deveni un diagnostician bun doar studiind manualele și neaplicând cunoștințele în practică.

Însușind arta de diagnosticare este important de a dezvolta abilitatea de a evalua nu numai simptomele și semnele bolii, ci și pacientul în ansamblu ca persoană. Renumitul chirurg și neurolog american Harvey Williams Cushing, unul dintre fondatorii neurochirurgiei moderne, spunea: „Un medic este obligat să ia în considerare mai mult decât un organ bolnav, mai mult chiar decât omul ca întreg – el trebuie să vadă omul în lumea lui.”

În procesul de examinare a bolnavului, este deosebit de utilă o conversație detaliată cu el nu numai despre simptome, ci și despre profesia, modul de viață, obiceiurile lui, preferințele alimentare, obiceiurile dăunătoare sănătății etc. Convorbirea sinceră cu pacientul în procesul de diagnosticare este foarte importantă. Ea este o artă ce se bazează pe o inimă receptivă, cunoștințe profesionale și cultură generală înaltă, care nu sunt date a priori, ci sunt acumulate de un medic pe tot parcursul vieții.

Principii de tratament

Bolnavul vine la medic cu un dublu obiectiv: să i se spună ce boală are și, mai ales, să i se spună ce trebuie să facă pentru a se vindeca. Scopul suprem al doctorului este de a ajuta bolnavul prin stabilirea diagnosticului și recomandarea măsurilor terapeutice.

Deși obiectivul major al Disciplinei „Medicină internă – Sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic” este de a învăța studentul să efectueze corect diagnosticul diferențial, atenție deosebită se acordă și principiilor generale, importante, care trebuie respectate când se decide ce tratament va fi aplicat pacientului.

Principiul major – nu vătămă – „Primum non nocere” (Întâi de toate, nu face rău), este unul etic fundamental pe care se bazează medicina.

Fiecare pas al medicului trebuie bine gândit și justificat. Iată ce spune la acest capitol un citat din manualul Harrison – Principiile medicinei interne: „Fiecare procedură medicală, diagnostică sau terapeutică, este potențial dăunătoare, dar ar fi imposibil pentru pacient să beneficieze de medicina modernă, științifică, dacă sunt împiedicați pașii justificați pentru diagnostic și tratament datorită posibilelor riscuri. Conceptul de „justificat” implică o cântărire a argumentelor pro și contra unei proceduri și concluzia că este recomandabilă sau esențială pentru eliberarea de disconfort, ori pentru vindecarea sau ameliorarea bolii. De exemplu, folosirea glucocorticoizilor pentru a stopa evoluția progresivă a lupusului eritematos sistemic poate produce sindrom Cushing. În această situație, beneficiile de obicei depășesc efectele nedorite. Totuși, mult rău se poate produce atunci când efectele vătămătoare ale unei proceduri sau ale unui drog depășesc orice avantaj posibil anticipat”.

Alt principiu ar fi analiza detaliată a indicațiilor și a contraindicațiilor înainte de a prescrie un medicament, îndeosebi în cazurile de tratament al femeilor gravide și al celor care alăptează, a persoanelor ce conduc vehicule etc. Se va ține cont și de interacțiunea medicamentelor atunci când sunt administrate concomitent mai multe.

Un bun tratament va consta și în evitarea la maxim posibil a polipragmaziei. Doctorul canadian Sir William Osler, considerat părintele medicinei moderne, spunea: „Medicul începător prescrie câte douăzeci de medicamente pentru fiecare boală, iar medicul cu experiență – un singur medicament pentru douăzeci de boli”.

Desigur că această maximă este într-o măsură oarecare o exagerare, deoarece nu toate bolile pot fi tratate cu o singură pastilă, în special cele grave, cu complicații, cu comorbidități etc. Dar mesajul este foarte clar: trebuie să ne limităm la un minim strict necesar de medicamente. Cu cât mai multe medicamente vor fi administrate cu atât mai imprevizibile vor fi interacțiunile dintre ele. Polipragmazia generează și costuri sporite ale tratamentului, dar și incomodități pentru pacient și pentru personalul medical.

Pentru un tratament reușit, în funcție de caz, trebuie respectate și alt principiu fundamental al medicinei „Ubi pus, ibi evacua” (Unde este puroi, evacuează-l). De exemplu, pentru terapia eficientă a unui proces purulent nu este de ajuns să indicăm preparatul antibacterian corespunzător. Nu vom atinge rezultatul terapeutic scontat fără drenarea și curățarea cavității ce conține puroi. Terapia medicamentoasă va fi urmată de tratament nemedicamentos: fizioterapie, kineziterapie, tratament balnear etc.

Așadar, misiunea Disciplinei „Medicină internă – Sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic” este consolidarea cunoștințelor fundamentale ale studenților ce țin de patologia organelor interne și aplicarea lor în practică; cunoașterea evoluției, diagnosticului, diagnosticului diferențial, tratamentului oportun și a profilaxiei bolilor interne, dezvoltarea raționamentului clinic și a sintezei medicale – elemente definitorii în pregătirea oricărui medic.

De ce Disciplina „Medicină internă – sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic” este predat la anul șase de studii?

Oportunitatea predării Disciplinei „Medicină internă – Sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic” la anul șase de studii poate fi demonstrată pornind de la un caz clinic.

Să admitem că pacientul se adresează la doctor pentru durere toracică. Care poate fi cauza? Ce boli trebuie luate în considerare la efectuarea diagnosticului diferențial?

Durerea toracică poate fi cauzată de multiple afecțiuni:

- cardiace (se studiază la Disciplina Cardiologie), precum infarct miocardic, angină pectorală, pericardită, miocardită, cardiomiopatie, disecție de aortă;
- ale sistemului respirator (se studiază la Disciplina Pneumologie și la catedrele de chirurgie, oncologie): pneumonie, pleurezie, pneumotorax, embolie pulmonară, tumori maligne;
- gastrointestinale (se studiază la Disciplina Gastroenterologie): reflux gastroesofagian, hernie hiatală, ulcer gastric, calculi biliari, pancreatite;
- alte cauze (se studiază la disciplinele respective): mialgii, fracturi de coaste, costocondrite, nevrite, infecția Zona zoster etc.

Studentul poate să însușească efectiv metodologia diagnosticului diferențial pornind de la simptom, semn sau sindrom și să-și dezvolte raționamentul clinic doar după ce însușește materialul studiat la anii precedenți, când cunoaște deja principalele maladii ce provoacă aceste manifestări clinice și paraclinice.

Discipline asemănătoare în universitățile din alte țări

O abordare asemănătoare a predării medicinei interne studenților anului șase o găsim și la facultățile de medicină ale universităților din unele țări precum Germania, Rusia, Ucraina, Letonia ș.a.

Germania

Educația medicală din Germania este structurată, curriculumul fiind împărțit în trei secțiuni: 1) științe fundamentale (primii doi ani de studiu), 2) științe clinice (următorii trei ani) și 3) an clinic (ultimul an de studiu).

Pentru a marca o tranziție între pregătirea universitară și viitoarea ocupație medicală, învățământul medical din ultimul an îndeplinește un rol-cheie în introducerea studenților la medicină în viitoarea lor profesie, într-un mediu de lucru.

Învățământul medical din ultimul an de studiu la 35 de facultăți publice de medicină și o facultate privată de medicină din Germania este conceput pentru a învăța studenții cum să abordeze pacientul.

Ultimul an de studiu este împărțit în trei module, cu o durată de 16 săptămâni fiecare: 1) medicină internă, 2) chirurgie și 3) o altă specialitate clinică care poate fi selectată în funcție de interesele personale.

Deși învățământul medical din ultimul an reprezintă faza finală din timpul studiilor clinice și studenții învață deja timp de cinci ani, există încă deficiențe clinice severe observate la studenții din ultimul an, inclusiv o lipsă considerabilă de abilități de comunicare, aptitudini de examinare fizică, abilități de diagnosticare și de tratament.

Reieșind din aceste realități, programele de studiu din ultimul an sunt completate de seminare specifice, cum ar fi instruirea prin utilizarea pacienților standardizați, sesiuni PBL (Problem-Based Learning; în limba română: Învățare bazată pe probleme) asistate de computer, cursuri EBM (Evidence-Based Medicine; în limba română: Medicină bazată pe dovezi), exerciții pentru cazuri dificile, antrenament de resuscitare și sesiuni de formare a abilităților.

Sunt utilizate pe larg portofoliile studenților, o colecție de materiale (de ex. rapoarte, feedback-uri în scris, videoclipuri etc.), pentru a stimula reflecția imediată sau ulterioară asupra propriei dezvoltări educaționale, precum și caietele de stagii pentru a documenta abilitățile clinice însușite.

Importantă este și predarea la patul bolnavului, care poate fi efectuată numai în grupuri mici: a) predarea prin demonstrație pe un pacient în grupuri de cel mult șase studenți și b) examinarea unui pacient de către studenți cu cel mult trei studenți în grupă.

Modulul la medicina internă cuprinde un ansamblu de prelegeri, prezentare a pacienților, discuții, exerciții practice și pregătirea de sine stătătoare a studenților.

Rusia

O abordare asemănătoare cu cea de la unuversitatea noastră este și în universitățile din Rusia. De exemplu, la studierea medicinei interne la anul șase în Universitatea de Stat de Medicină din Sankt Petersburg „Ivan Pavlov”, se acordă o mare importanță abordării interdisciplinare, formării deprinderilor în realizarea unui diagnostic diferențial al bolilor terapeutice cu maladiile chirurgicale, oncologice, infecțioase și aplicării cunoștințelor dobândite anterior la alte discipline. O atenție specială la Catedra de medicină internă se acordă problemei de comportament al viitorilor doctori, eticii și deontologiei în comunicarea cu pacienții, acurateței în activitatea medicală, îndeplinirea fișei medicale etc.

Letonia

Obiectul predat studenților anului șase (semestrul 12) la Facultatea de Medicină a Universității din Riga („Riga Stradins University”) poartă denumirea „Differential Diagnostics and Current Issues in Treatment of Internal Diseases” (Diagnostic diferențial și probleme actuale în tratamentul bolilor interne). Practic este similar celui de la Disciplina noastră.

În anul 2013, la conferința jubiliară consacrată celor zece ani de activitate FOSFOM (Le Fonds de Soutien à la Formation Médicale), de la Bruxelles, am prezentat o informație despre metodologia predării medicinei interne la Disciplina Sinteze clinice a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” care a fost apreciată pozitiv de toți participanții.

În timp ce pregăteam acest material, a parvenit o scrisoare de la Universitatea de Stat de Medicină din Tbilisi (Georgia), în care Doamna Profesor Tamara Kandashvili, șefa Catedrei medicină internă nr. 3, președinte al Societății Interniștilor din Georgia, se adresează cu rugămintea de a permite traducerea în limba georgiană și folosirea în procesul didactic a manualului nostru „Diagnostic diferențial în medicina internă”, la care autori sunt profesorii Disciplinei Sinteze clinice: Natalia Caproș, Tatiana Dumitraș,

Svetlana Nichita, Nelea Draguța, Lilia Vlasov, Olga Corlăteanu. Această adresare este încă un succes al Disciplinei Sinteze clinice.

Scurt istoric

Istoria Disciplinei (catedrei) Sinteze clinice începe în anul 1946. De la fondare și până în 1986, catedra purta denumirea Terapie de facultate (факультетская терапия), iar ulterior, – Terapie de spital (госпитальная терапия), Medicină internă nr. 1, Medicină internă nr. 6, Medicină internă nr. 5, iar în prezent – Disciplina Sinteze clinice.

Fondator și conducător al catedrei pe parcursul primilor 26 de ani a fost profesorul universitar Nicolae Starostenko, medic internist, doctor habilitat în științe medicale, Om Emerit, Om de stat și activist pe tărâm social, care a pus și temelia unei școli de medicină internă în Moldova. Concomitent, între anii 1953-1959, a fost și rector al Institutului de Medicină din Chișinău. Nicolae Starostenko a desfășurat o vastă activitate științifică, fiind autorul a 117 lucrări publicate, inclusiv șapte monografii. Sub conducerea acestui savant ilustru, au fost susținute 28 de teze de doctor și patru teze de doctor habilitat în științe medicale.

Sistemul de ocrotire a sănătății, în special serviciul de medicină internă, precum și învățământul medical superior din Moldova, a fost influențat considerabil de profesorul N. Starostenko și discipolii săi, care au devenit șefi de catedră (V. Socol, R. Coșciug, A. Diordița, A. Izvoreanu, A. Botnari, F. Ambros) sau de curs (C. Baciuc), specialiști principali ai ministerului sănătății (R. Coșciug, V. Socol, A. Izvoreanu, V. Melnicenco, C. Baciuc), directori de instituții științifice (V. Rotari), de spitale (conf. dr. T. Moșneaga ș. a.) șefi de secții de boli interne, specialiști de calificare înaltă.

Pe parcursul anilor și alte personalități ale medicinei moldave și-au început cariera și/sau au activat la catedră precum prof. Aurel Danilov (a contribuit enorm de mult la revenirea predării medicinei în limba română), prof. Grigore Bivol (părintele medicinei de familie din Republica Moldova), prof. Eugen Tcaciuc (actualul șef de Disciplină Gastroenterologie, fondator și președinte al Societății de Gastroenterologie și Hepatologie din Republica Moldova), doctorul Rodica Țabur (șefa Centrului Republican de Boli

Profesionale, membru al comisiei de specialitate „Maladii profesionale” a Ministerului Sănătății) ș.a.

În anii 1950-1960, catedra a fost completată cu personal didactic din rândul absolvenților Alma Mater care mai târziu au devenit conferențieri universitari (A. Diordița, V. Socol, R. Coșciug, A. Botnari, A. Secrieru, Inna Kulakova, F. Ambros) și profesori universitari (A. Izvoreanu).

În anul 1964, în clinica catedrei, pentru prima dată în Moldova, a fost folosit șocul electric în tratamentul tahiaritmiilor supraventriculare și ventriculare.

În perioada 1972-1987, conducerea catedrei este preluată de conferențiarul universitar, dr. A. Botnari. În anul 1977, catedra a trecut la o bază clinică nouă, modernă – Spitalul Clinic Municipal „Sfânta Treime”, cu o capacitate de peste 250 de paturi.

Din 1987 până în 1993, șef al catedrei a fost conferențiarul universitar, dr. F. Ambros. În această perioadă a început modernizarea și computerizarea procesului de studii la catedră. Au fost create o sală de studii computerizată, un program computerizat și o bază de teste pentru evaluarea și autoevaluarea cunoștințelor studenților. Catedra a fost prima dintre catedrele clinice care a introdus computerizarea în procesul didactic. În acea perioadă a început revenirea la predarea disciplinei în limba română.

Între anii 1993 și 2000, catedra a fost dirijată de profesorul universitar, doctor habilitat în științe medicale, A. Danilov, autor a peste 100 de lucrări științifice ce țin, preponderent, de patologia cardiovasculară. În acești ani a continuat procesul de revenire la predarea disciplinei în limba română. În anul 1997, catedra devine și bază clinică de pregătire a medicilor prin rezidențiat la specializarea Medicină internă.

Din septembrie 2000 până în prezent, catedra este condusă de subsemnatul, prof. S. Matcovschi.

Începând cu anul 2002, medicina internă se predă la catedră și în limba engleză.

În anul 2010 a fost creat Departamentul Medicină Internă, care are drept scop organizarea și realizarea la un nivel înalt a activităților didactice, curative și științifice, metodice, consultative la disciplina Medicină internă (inclusiv componentele ei: medicina internă – semiologia, pneumologia,

alergologia, cardiologia, gastroenterologia și hepatologia, reumatologia, nefrologia, hematologia, geriatria și gerontologia, medicina internă - sinteze clinice și bolile ocupaționale). Departamentul promovează educația, cercetarea și inovarea în concordanță cu exigențele unei societăți bazate pe cunoaștere prin formare inițială, educație continuă și integrare în circuitul de valori naționale și internaționale.

În cadrul Departamentului a fost inclusă și catedra redenumită Disciplina Sinteze clinice, iar prof. S. Matcovschi a fost numit șef de departament și șef de disciplină.

La Disciplina Sinteze clinice se predă obiectul „Medicină internă - Sinteze clinice”, redenumit (din 2019) „Medicină internă - Sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic”. Scopul, obiectivele și esența obiectului au fost prezentate în subcapitolul precedent.

Evaluarea Disciplinei Sinteze clinice de către studenți

La finele modului „Medicină internă – Sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic” studenților li se propune să evalueze modulul și personalul didactic prin Sistemul Informațional de Management Universitar (SIMU). Studenții evaluează profesorii care țin prelegeri și lecții practice, fiind încurajați să scrie și comentarii. De remarcat, că atât evaluarea, cât și comentariile sunt strict anonime.

Pentru evaluarea profesorilor la prelegeri și la lecții practice, studenților li se propune să răspundă la un șir de întrebări, folosind următoarele criterii de apreciere: acord total (5 puncte), acord (4 puncte), indecis (3 puncte), dezacord (2 puncte), nu răspund (0 puncte).

Analiza datelor prezentate în SIMU pentru perioada 2019-2024 a demonstrat că studenții au apreciat calitatea prelegerilor și profesorii ce le-au ținut cu 4,74 puncte (punctajul maxim fiind = 5) sau 94,8%, iar calitatea lecțiilor practice și profesorii care le-au ținut cu 4,77 puncte (punctajul maxim fiind = 5) sau 95,4%, ceea ce este considerat un rezultat foarte bun.

Din totalul de 372 de comentarii, majoritatea (342 sau 91,9%) au fost pozitive, 8 (2,2%) au fost doar propuneri și nu au conținut aprecieri ale profesorilor sau ale Disciplinei Sinteze clinice, și numai 22 (5,9%) au fost negative.

Multe din comentariile negative nu țin de obiectul predat și au fost de genul „În sala de cursuri era prea frig ...” (5 comentarii), „Este o mare nedreptate la această catedră, se făcea apelul de trei ori pe zi” (Pe timpul pandemiei COVID-19, când studiile se făceau on-line, se întâmpla că apelul să fie făcut de mai multe ori, căci unii studenți aveau obiceiul să părăsească lecțiile), „Spitalul se află foarte departe de cămin...” etc.

Din sugestiile studenților: „De a micșora numărul de teste” (numărul de teste a fost deja micșorat), „De ameliorat calitatea Internetului în spital”, „Prelegerile trebuie să fie cu frecvență liberă! Acest fapt ar spori din eficiența lor!”.

Cele mai multe (91,9%) aprecieri ale modulului, ale Disciplinei Sinteze clinice și ale profesorilor au fost pozitive. Iată doar unele din ele:

- „Sunt foarte mulțumită de acest curs, este foarte binevenit, s-a lucrat intensiv, am avut posibilitatea de recapitulare, ceea ce este foarte important, colaboratorii catedrei sunt competenți și binevoitori. Totul este organizat, structurat așa cum trebuie să fie de fapt la o instituție superioară de învățământ”.

- „Doresc să zic Mulțumesc colaboratorilor catedrei care își fac lucrul pe măsură și studenții pleacă de acolo chiar mai „luminați”!”.

- „Obiect foarte util, cu adevărat am generalizat cunoștințele acumulate pe parcursul anilor de studiu. Catedra utilizează metode didactice foarte reușite ce ajută studentul să aplice materialul teoretic pe pacienților reali, să formuleze și să argumenteze corect un diagnostic. La lecțiile practice am achiziționat abilități ce ne vor ajuta în practica medicală”.

- „Cea mai bine organizată catedra din câte am văzut. Regim fix, profesori bine instruiți, absolut toți, prezentările de caz de dimineață foarte bine organizare, bine curate de către profesori, prelegeri interesante. Bravo catedra”.

- „Activitatea catedrei 10+. Respect !!!”

- „Se poate de făcut acest curs mai lung, căci chiar ai ce învăța la această catedră”.

- „Am primit plăcere de la cursul de sinteze clinice. Aș dori să fie mai lung modulul pentru că abordează într-adevăr lucrul de viitor medic – nu doar teorie, ci și multă practică”.

- „Vreau să menționez că anume la acest modul am avut norocul să ne antrenăm să prezentăm corect un pacient, deoarece, deși am mai făcut asta de multe ori, totuși niciodată nu s-a atras atenția la detalii atât de mici, care par neînsemnate, însă, de fapt, ele sunt temelia unui diagnostic corect”.

- „A fost unul dintre cele mai utile module și îmi pare foarte rău că nu durează mai mult”.

Principiile metodologice în trecut, prezent și viitor

La Disciplina Sinteze clinice există o continuitate în ceea ce ține de abordarea principiilor metodologice în trecut și în prezent. Elaborate și promovate de prof. N. Starostenko, ele prevăd:

- pacientul este principalul obiect de studiu și la lecția practică și la prelegere;
- respectarea strictă a ordinii și a metodelor de examinare a pacientului;
- cunoașterea și înțelegerea etiologiei, fiziopatologiei, semnificației pentru diagnostic a simptomelor, semnelor și sindroamelor și nu doar memorarea lor;
- dezvoltarea raționamentului clinic (argumentarea tuturor procedurilor de diagnostic și de tratament individual);
- stimularea lucrului de sine stătător al studentului, atragerea studenților la activitatea științifică;
- exigența față de activitatea studentului și respectarea demnității acestuia.

Aceste principii sunt respectate la Disciplina Sinteze clinice și în prezent.

Obiectivele dezvoltării Disciplinei pentru viitor sunt.

- respectarea și îmbogățirea tradițiilor formate pe parcursul deceniilor;
- aplicarea tehnologiilor moderne în activitatea didactică, științifică și curativă;
- educația viitorului medic ca personalitate multilateral dezvoltată, ținând cont atât de calitățile profesionale, cât și de cele de cultură generală.

Încheiere

Drumul parcurs de medic pentru a ajunge la un diagnostic corect ar putea fi asemănat cu un labirint cu multe bifurcații. Alegerea direcției la fiecare bifurcație depinde de cunoașterea metodologiei diagnosticului și diagnosticului diferențial. Obiectivul major al disciplinei „Medicină internă – Sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic” este dezvoltarea raționamentului clinic.

MULȚUMIRI

Colegilor de la Disciplina Sinteze clinice

Dragi colegi! Succesele obținute în activitatea Disciplinei Sinteze clinice se datorează echipei noastre. Sunt foarte bucuros că lucrez alături de oameni harnici, deștepți și înțelepți. Vă mulțumesc mult pentru tot lucrul pe care îl facem împreună, pentru că muncim cu mult drag cot la cot și obținem rezultate frumoase, pentru atmosfera pozitivă, starea de spirit excelentă și atitudinea optimistă pe care o avem în colectivul prietenos și puternic.

Vă doresc să aveți parte de multe realizări frumoase în activitatea profesională, culmi înalte cucerite și multă bucurie în suflet! Vă mulțumesc că existați în viața mea, atât de minunați, atât de receptivi!

Vă doresc tuturor succes continuu, victorii mari și planuri grandioase.

Conducerii Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

În acest scurt mesaj vreau să adresez sincere mulțumiri conducerii Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” pentru receptivitate și susținerea Disciplinei Sinteze clinice. Îmi exprim recunoștința profundă domnului rector viager Ion Ababii, academician, profesor universitar, dr. hab. șt. med. și domnului rector Emil Ceban, dr. hab. șt. med., profesor universitar, membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Ambros F., Matcovschi S. Catedra Medicină internă nr. 5. Chișinău, 2005, 19 p.

2. Ambros F., Matcovschi S. Examenul clinic și argumentarea diagnosticului: Ghid pentru studenți și rezidenți/ Au colab.: Lucia Andrieș [et al.]; Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Departamentul Medicină internă. – Chișinău: CEP Medicina, 2013. – 144 p.
3. Calancea V. Hemodinamica pulmonară în bronhopneumopatia obstructivă cronică (Trei decenii de studii în Republica Moldova). *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2021; Nr. 1(69): 146-152.
4. Chenot J.-F. Undergraduate medical education in Germany. *GMS Ger Med Sci*. 2009; 7: Doc02.
5. Curriculum. Disciplina Medicină internă – Sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic. Studii integrate/ Ciclul I, Licență. – Chișinău, 2021, 20 p.
6. Diagnosticul diferențial în medicina internă: Manual / Sub red. Prof. S. Matcovschi și Conf. Svetlana Eremciuc; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. – Chișinău: [S. n.], 2023 (Print-Caro). – 483 p.
7. Harrison - Principiile medicinei interne, Vol. 1, ediția a II-a în limba română, 2002.
8. Jain N. Jersovs K., Safina T., Pilmane M., Jansone-Ratinika N., Griķe I. and Petersons A. Medical education in Latvia: an overview of current practices and systems. *Front. Med*. 2023; 10:1250138. doi: 10.3389/fmed.2023.1250138. [Citat 01.03.2024]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fmed.2023.1250138/full>
9. Matcovschi S. Despre cai, zebre, briciul lui Occam și raționamentul clinic (Metodologia diagnosticului diferențial pe înțelesul studentului) / Sergiu Matcovschi. – Chișinău: S. n., 2022 (Tipogr. “Bons Offices”). – 23 p.
10. Mestres-Ventura P., Becker K.W. Studying Medicine in Germany. *Educ Med* 2012; 15 (2): 69-76.
11. Nikendei Ch., Krautter M., Celebi N., Obertacke U., Jünger J. Final Year Medical Education in Germany. *Z. Evid. Fortbild. Qual. Gesundh. wesen (ZEFQ)* 2012; 106: 75–84.
12. Plan de învățământ pentru studii superioare integrate. Facultatea de medicină. USMF „Nicolae Testemițanu”. Chișinău, 2023, 30 p.
13. Regulament privind organizarea și funcționarea Departamentului Medicină Internă, aprobat de Senatul USMF „Nicolae Testemițanu” (Proces verbal Nr. 9 din 26 noiembrie 2010).
14. Regulament privind organizarea și funcționarea Disciplinei Sinteze clinice, a Departamentului Medicină Internă, aprobat de Senatul USMF „Nicolae Testemițanu” (Proces verbal Nr. 9/21 din 21 decembrie 2017).
15. Riga Stradins University. Year 6. Syllabus. Differential Diagnostics and Current Issues in Treatment of Internal Diseases. [Citat 01.03.2024]. Disponibil pe Internet la adresa: https://www.rsu.lv/en/course/ISK_218?t=1
16. Zavlin D., Jubbal K.T., Noé J.G., Gansbacher B. A comparison of medical education in Germany and the United States: from applying to medical school

to the beginnings of residency. GMS Ger Med Sci. 2017;15:Doc15. DOI: 10.3205/000256, URN: urn:nbn:de:0183-0002568. [Citat 05.03.2024] Disponibil pe Internet la adresa: <http://www.egms.de/en/journals/gms/2017-15/000256.shtml>.

17. Кафедра терапии госпитальной с курсом аллергологии и иммунологии им.акад. М.В.Черноруцкого с клиникой. [Citat 06.03.2024]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://www.1spbgmu.ru/obrazovanie/kafedry/214-universitet/structura/kafedry/klinicheskie/kafedra-gospitalnoj-terapii-s-klinikoj-imeni-m-v-chernorutskogo/557-kafedra-terapii-gospitalnoj-s-kursom-allergologii-i-immunologii-im-akad-m-v-chernorutskogo-s-klinikoj>.

CALEA PARCURSĂ ÎN ȘTIINȚĂ DE CĂTRE PROFESORUL SERGIU MATCOVSCHI

Aria de interes științific a profesorului S. Matcovschi este vastă și cuprinde diverse provocări de diagnostic și de tratament în diverse domenii ale bolilor interne. Cu toate acestea, o problemă care îl preocupă deosebit de-a lungul întregii sale activități de cercetare este reprezentată de dereglările hemodinamicii și funcției cordului la pacienții cu bronhopneumopatie obstructivă cronică (BPOC).

Bronhopneumopatia obstructivă cronică reprezintă una dintre principalele cauze ale morbidității și mortalității la nivel mondial. Prevalența BPOC în populația generală constituie aproximativ 1 %, iar în populația în vârstă de 40 ani și mai mult depășește valoarea de 10 %. Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății, la nivel global, aproximativ trei milioane de decese apar anual din cauza BPOC. Cu creșterea prevalenței fumatului în țările cu venituri mici și medii, și îmbătrânirea populației în țările cu venituri mari, se va ajunge la peste 5,4 milioane de decese anual până în 2060 de pe urma BPOC [GOLD Report 2023].

Din toate maladiile comparabile în ce privește morbiditatea, mortalitatea și costul pentru societate nu există nici una mai subapreciată și neglijată de către sistemul de ocrotire a sănătății ca BPOC [1, 2, 4, 5, 9].

Bronhopneumopatia obstructivă cronică este frecvent asociată cu comorbidități, cea mai frecventă și cea mai gravă fiind hipertensiunea pulmonară (HP) și insuficiența cardiacă dreaptă [3].

Fenomenul dereglării hemodinamicii pulmonare și a funcției cordului era cunoscut încă de pe timpul lui René Laënnec. Deja pe atunci se știa că emfizemul pulmonar duce la deteriorarea funcției inimii drepte [11, 14].

Studiile în domeniul cardiologiei au cunoscut o expansiune semnificativă după publicarea lucrărilor lui Andre Cournand și Werner Forssmann care au efectuat cercetări de pionierat asupra structurii și funcției ventriculului drept la subiecții atât sănătoși, cât și bolnavi, contribuind astfel la o mai profundă înțelegere a caracteristicilor și funcționării inimii drepte. În 1956, Andre Cournand, Werner Forssmann și Dickinson Richards au fost distinși cu Premiul Nobel pentru contribuția lor la dezvoltarea metodei de cateterism cardiac la om [10].

Profesorul S. Matcovschi este primul și singurul cercetător autohton care a investigat hemodinamica pulmonară în cazurile de bronșită cronică obstructivă prin metoda cateterismului cardiac. În perioada respectivă, termenul BPOC nu era încă utilizat, ci se recurgea la denumirea de bronșită cronică obstructivă și emfizem pulmonar.

În perioada 1977-1995, în calitate de doctorand, ulterior de asistent universitar, profesorul Sergiu Matcovschi a efectuat studii la Institutul Unional de Cercetări în Pneumologie din Leningrad (astăzi Sankt-Petersburg), sub îndrumarea profesorilor A.N. Kokosov și Iu.F. Neklasov, precum și la Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” din Chișinău, care beneficia de baza clinică pneumologică a Spitalului Clinic Republican „Timofei Moșneaga”, și-a desfășurat investigațiile hemodinamicii în secțiile de angiografie echipate cu aparatură Siemens.

Rezultatele cercetărilor realizate de S. Matcovschi împreună cu coautorii au fost publicate în mai multe culegeri de lucrări și reviste de prestigiu din Rusia, Germania și Moldova, iar în anul 1988 au fost incluse în monografia „Cordul pulmonar cronic (patofiziologie, tratament, profilaxie)”, scrisă în coautorat cu profesorul I. Butorov [14].

Investigațiile efectuate de S. Matcovschi și colaboratorii săi au demonstrat că la pacienții cu bronșită cronică obstructivă, dereglările hemodinamicii pulmonare progresează pe măsură ce obstrucția bronșică se agravează. Aceste dereglări se manifestă prin creșterea rezistenței vasculare pulmonare, a presiunii în artera pulmonară și în ventriculul drept, ceea ce duce la o mărire a travaliului acestuia [6].

În cazul bronșitei cronice obstructive, răspunsul hemodinamicii pulmonare la activitatea fizică este influențat de gravitatea sindromului obstructiv și devine inadecvat odată ce obstrucția bronșică atinge un grad semnificativ.

La exacerbarea procesului inflamator în bronhii, se observă o creștere a rezistenței vasculare pulmonare, a presiunii în artera pulmonară și în ventriculul drept.

Hipertensiunea pulmonară în BPOC evoluează în trei etape și se manifestă în trei forme distincte. Inițial, apare numai în timpul efortului fizic, fenomen cunoscut sub numele de hipertensiune pulmonară latentă. Pe

măsură ce sindromul obstructiv progresează, hipertensiunea pulmonară poate fi observată periodic în repaus, în special în timpul exacerbarii procesului inflamator în bronhii, acest stadiu fiind denumit hipertensiune pulmonară tranzitorie. În cazul pacienților cu un sindrom obstructiv sever, HP devine stabilă și persistentă.

Rezultatele studiului au evidențiat anumite caracteristici clinice și funcționale ale BPOC care sunt utile pentru diagnosticul hipertensiunii pulmonare. Hipertensiunea pulmonară este foarte probabilă în cazul în care cel puțin unul dintre următorii indici este detectat:

1. Durata dispneei > 6 ani
2. Volumul expirator maxim într-o secundă < 25% din valoarea prezisă
3. Volumul rezidual > 260% din valoarea prezisă
4. Rezistența fluxului de aer în bronhii > 9 kPa-1.s
5. Saturația sângelui arterial cu oxigen $\leq 85\%$
6. Presiunea parțială a oxigenului în sângele arterial ≤ 55 mmHg
7. Presiunea parțială a bioxidului de carbon în sângele arterial ≥ 45 mmHg pH < 7,35 [14].

Având în vedere ineficacitatea glicozidelor cardiace în tratarea decompensării cordului pulmonar și inspirați de publicația lui Majid P.A. și a colaboratorilor din 1971 [7], S. Matcovschi și colaboratorii săi au investigat acțiunea vasodilatatoare a nitraților. Studiul lor a demonstrat că la pacienții cu BPOC, nitrații au un efect hipotensiv pronunțat asupra presiunii în artera pulmonară, reduc rezistența vasculară pulmonară și cresc debitul cardiac [12]. Bazându-se pe aceste rezultate pozitive, nitroglicerina cu acțiune prelungită (cum ar fi Nitrong forte sau Sustac forte) a fost inclusă în tratamentul pacienților cu cord pulmonar cronic decompensat.

Din anul 1985, S. Matcovschi, activând ca asistent universitar la Catedra de terapie nr. 4 a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, a continuat investigațiile asupra hemodinamicii pulmonare în BPOC în colaborare cu profesorul I. Butorov, pe atunci conferențiar universitar la aceeași catedră, și cu tânărul doctorand, actualul profesor universitar N. Bodrug.

În cercetările efectuate de S. Matcovschi în colaborare cu I. Butorov, cercetătorul din Sankt-Petersburg V. Perley și profesorul din Moscova E.

Jarov, s-a demonstrat că insuficiența cardiacă congestivă în cazul bronșitei cronice obstructive poate fi explicată prin rezistența vasculară pulmonară crescută și nu prin scăderea forței de contracție a miocardului [13, 15, 16]. Rezultatele obținute pot explica ineficiența glicozidelor cardiace și eficacitatea vasodilatatoarelor în tratamentul pacienților cu BPOC.

În 1990, I. Butorov a susținut teza de doctor habilitat în științe medicale, iar în 1992 a fost numit prin concurs șef al catedrei, iar S. Matcovschi șef de studii la Catedra nou fondată de boli Interne nr. 6, care ulterior a devenit actuala Disciplină de Geriatrie și Medicina Muncii. La această catedră s-au desfășurat studii complexe privind hemodinamica pulmonară, centrală și sistemică la pacienții cu BPOC.

În 1994, atât S. Matcovschi (teza „Deregări hemodinamice și metode de corecție a acestora la diversele etape de formare a cordului pulmonar”), cât și N. Bodrug (teza „Metode diferențiate de tratament medicamentos și profilaxie a insuficienței cardiace congestive la bolnavii cu bronșită cronică obstructivă”) și-au susținut tezele de doctor habilitat în științe medicale.

În teza sa, S. Matcovschi elucidează mecanismele fiziopatologice implicate în instalarea și evoluția dereglărilor hemodinamicii în BPOC, precum și eficacitatea tratamentului cu ganglioblocatori (cum ar fi penta-mina, cu bromură de azametoniu ca substanță activă), cu molsidomină și cu blocantul canalelor de calciu nifedipină), precum și existența diferențelor semnificative între parametrii hemodinamici și metabolismul gazos în funcție de tipul de BPOC.

În BPOC de tip emfizematos, se observă o hipoxemie moderată sau absența acesteia, hipertensiune pulmonară și o sarcină mai redusă asupra ventriculului drept, alături de un volum sistolic și o toleranță scăzute la efort fizic. În schimb, în BPOC de tip bronșitic, se întâlnesc hipoxemie și hiper-capnie, o hipertensiune pulmonară și o sarcină mai mare asupra ventriculului drept, cu un volum sistolic neschimbat și o toleranță mai mică la efort fizic, chiar în stadiile precoce ale decompensării cordului pulmonar.

Rolul principal în dezvoltarea și evoluția insuficienței cardiace drepte îl joacă factorii extracardiaci, cum ar fi creșterea rezistenței vasculare pulmonare și a volumului sângelui circulant ca urmare a eritrocitozei și retenției renale a sodiului și a apei.

Studiul demonstrează efectul benefic al vasodilatatoarelor la acești pacienți. În cazul BPOC complicată cu hipertensiune pulmonară, nitrații reduc tensiunea în artera pulmonară, scad rezistența vasculară în circuitele mic și mare, și reduc sarcina ventriculului drept. Efectul lor asupra volumului sistolic depinde de stadiul decompensării cordului pulmonar: în faza de decompensare, acest indice crește, în timp ce în faza de compensare rămâne neschimbat. Pentamina și molsidomina manifestă o acțiune hemodinamică similară, cu toate că reduc tensiunea în artera pulmonară mai puțin decât nitrații.

Nifedipina exercită un efect hipotensiv mai puțin pronunțat decât nitrații, pentamina și molsidomina la nivelul arterei pulmonare. Cu toate acestea, ea reduce într-o măsură mult mai mare decât preparatele menționate rezistența vasculară în circuitul mic și mare, și crește volumul sistolic și, implicit, aportul de oxigen către țesuturi. Această creștere a debitului cardiac este observată atât în faza de decompensare a cordului pulmonar, cât și la etapele incipiente ale evoluției dereglărilor hemodinamice.

Rezultatele studiului lui N. Bodrug sunt în concordanță cu cele obținute de S. Matcovschi, ceea ce demonstrează că prezența bolilor coronariene concomitente și a hipertensiunii arteriale sistemice în BPOC agravează semnificativ hemodinamica și metabolismul gazos. Autorul evidențiază eficacitatea nitrosorbidului, captoprilului, diltiazemului, molsidominei și a molsidominei retard în tratamentul dereglărilor hemodinamice în BPOC. De asemenea, autorul recomandă efectuarea scintigrafiei miocardice cu clorură de taliiu-201 pentru diagnosticarea dereglărilor metabolice ale inimii în diverse etape de formare a cordului pulmonar cronic.

La Catedra de boli Interne nr. 6, în anul 1992 și-a început activitatea autorul prezentului articol, V. Calancea (în prezent conferențiar universitar), care a colaborat și continuă colaborarea cu prof. S. Matcovschi și cu care a realizat multiple publicații științifice, V. Calancea, observând că la pacienții cu bronșită cronică obstructivă pot fi frecvent întâlnite diverse dereglări de ritm cardiac, și-a propus să investigheze aspectele clinice și fiziopatologice ale acestor dereglări și să dezvolte metode de tratament diferențiat pentru acestea la pacienții cu BPOC complicată cu cord pulmonar.

Rezultatele studiului efectuat de V. Calancea au demonstrat că, conform datelor monitorizării electrocardiografice (ECG), timp de 24 de ore la pacienții cu BPOC complicată cu cord pulmonar cronic, diverse tulburări de ritm cardiac apar de 7,1 ori mai frecvent decât la efectuarea examenului ECG standard și se înregistrează cu aceeași frecvență spre sfârșitul zilei (seara, între orele 22:00 și 23:00), în timpul nopții (între orele 02:00 și 03:00) și în primele ore ale dimineții (între orele 07:00 și 08:00).

Frecvența apariției diverselor tulburări de ritm cardiac este direct dependentă de gradul de insuficiență respiratorie, de modificările indicilor hemodinamici, de compoziția gazelor sanguine și de gradul de hipertrofie a miocardului ventriculului drept.

Autorul a demonstrat eficacitatea diltiazemului și captoprilului în tratamentul pacienților cu BPOC, complicată cu dereglări de ritm cardiac.

În anul 1997, V. Calancea și-a susținut teza de doctor în științe medicale cu tema: „Tulburările ritmului cardiac și optimizarea metodelor de corecție la pacienții cu bronșită cronică obstructivă, complicată cu cord pulmonar cronic”.

După susținerea tezei și până în prezent, V. Calancea continuă să studieze diversele aspecte ale dereglării hemodinamicii și ale ritmului cardiac, investigând și demonstrând eficacitatea unor medicamente precum fenspirida, antagoniștii de calciu, inhibitorii enzimei de conversiune a angiotensinei, valsartanul, nebivololul, sildenafilul, vasaprostanul și bronhodilatatoarele.

La începutul mileniului al treilea, doctoranda Eudochia Țerna (în prezent conferențiar universitar) a inițiat un studiu sub conducerea prof. S. Matcovschi, având ca scop elucidarea efectelor bronhodilatatoarelor (metilxantinele, beta2-adrenomimeticele și anticolinergicele) asupra diferitor aspecte ale evoluției bronhopneumopatiei cronice obstructive. Rezultatele obținute au demonstrat că aceste medicamente nu numai că îmbunătățesc ventilația, dar și influențează hemodinamica pulmonară, reduc rezistența vasculară pulmonară și cresc debitul cardiac. În particular, teofilina retard reduce rezistența vasculară pulmonară mai pronunțat decât salbutamolul și bromura de ipratropiu. Atât salbutamolul, cât și teofilina retard îmbunătățesc metabolismul gazos nu numai prin efectul lor benefic

asupra ventilației pulmonare, dar și prin optimizarea hemodinamicii și transportului de oxigen de către sângele arterial către organe și țesuturi. Studiul Eudochiei Țerna s-a încheiat cu susținerea în anul 2008 a tezei de doctor în științe medicale cu tema: „Tratamentul bronhopneumopatiei cronice obstructive cu bronhodilatatoare”.

Un alt studiu amplu a fost realizat de Martîniuc (având ca consultanți științifici pe prof. S. Matcovschi și prof. L. Grib) la Institutul de Ftziopneumologie „Chiril Draganiuc”. Acest studiu s-a concentrat pe un lot de pacienți cu BPOC, un lot de pacienți cu cardiopatie ischemică și un lot de pacienți cu patologie cardiopulmonară mixtă. Rezultatele acestui studiu au fost publicate în monografia „Noi opțiuni în diagnosticul și tratamentul hipertensiunii pulmonare în bronhopneumopatia obstructivă cronică și patologia cardiovasculară mixtă” [8] și au fost susținute în 2017 în cadrul tezei de doctor habilitat în științe medicale cu tema: „Diagnosticul precoce și tratamentul hipertensiunii pulmonare la pacienții cu bronhopneumopatie obstructivă cronică și patologie cardiopulmonară mixtă”.

Martîniuc a investigat răspândirea, particularitățile formării și manifestările clinice și funcționale ale hipertensiunii pulmonare la pacienții BPOC, precum și relația HP cu severitatea hipoxemiei, disfuncția endotelială, disfuncțiile ventilației pulmonare, capacitatea de difuziune pulmonară a gazelor și stadiile BPOC; a studiat acțiunea valsartanului, nebivololului, inhibitorilor enzimei de conversiune, vasaprostanului și sildenafilului asupra funcției endoteliale, capacității de difuziune pulmonară pentru CO, toleranței la efort fizic și a tensiunii arteriale, și a evaluat posibilitatea utilizării lor în prevenirea și tratamentul HP la pacienții cu BPOC și cu HP avansată; a elaborat algoritmul tratamentului HP în afecțiunile cardiopulmonare mixte.

Rezultatele studiilor privind hemodinamica pulmonară, realizate în ultimii ani de prof. S. Matcovschi, conf. V. Calancea și colaboratori, au fost prezentate la diverse congrese și conferințe științifice, inclusiv la congresele Societății Europene de Respirologie (Londra, 2016; Milano, 2017; Paris, 2018; Madrid, 2019; Viena, 2020; în format virtual - 2021), Congresul Societății Române de Pneumologie (2016), precum și la multiple evenimente științifice naționale și internaționale.

Studiile multiple efectuate de prof. S. Matcovschi și colegii săi au contribuit la aprofundarea cunoștințelor în domeniul fiziopatologiei, clinicii, diagnosticului și tratamentului dereglărilor hemodinamicii pulmonare și funcției cardiace la pacienții cu BPOC. Continuarea investigațiilor în acest domeniu este esențială.

Orizontul științific al profesorului S. Matcovschi este vast și cuprinde nu doar studiile privind dereglările hemodinamicii pulmonare în BPOC. Sub îndrumarea și cu participarea sa s-au desfășurat și se desfășoară studii legate de diagnosticul și tratamentul pneumoniei, bolilor hepatice, renale, cardiace, precum și abordarea pacienților cu multiple comorbidități.

Îi doresc profesorului S. Matcovschi sănătate și succes în continuarea activității sale științifice.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Calancea V. Hemodinamica pulmonară în bronhopneumopatia obstructivă cronică (Trei decenii de studii în Republica Moldova). *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe Medicale*, 2021; Nr. 1(69): Pag. 146-152.
2. Chapman K.R., Mannino D.M., Soriano J.B., et al. Epidemiology and costs of chronic obstructive pulmonary disease. *Eur Respir J* 2006; 27: 188-207.
3. Coste F., Benlala I., Dournes G., Girodet P.-O., Laurent F., Berger P. Assessing pulmonary hypertension in COPD. Is there a role for computed tomography? *International Journal of COPD* 2019;14 2065–2079.
4. Diaz-Guzman E., Mannino D.M. Epidemiology and Prevalence of Chronic Obstructive Pulmonary Disease. *Clin Chest Med* 2014; 35(1): 7-16.
5. Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease (GOLD). Global Strategy for the Diagnosis, Management, and Prevention of Chronic Obstructive Pulmonary Disease. 2020 Report. Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease, Inc. 2020. – 125 p. (www.goldcopd.org).
6. Kokosow A.N., Neklassow J.F., Matkowsky S.K., Alexsandrow A.L. Besonderheiten der Entstehung und des Verlauf der pulmonalen Hypertonie bei Patienten mit chronisch obstruktiver Bronchitis. *Zeitschrift für Erkrankungen der Atmungsorgane*, 1989, Bd.173, N 2, s. 138-144.
7. Majid P.A., Sharma B., Taylor S.H. Phentolamine for vasodilator treatment of severe heart-failure. *Lancet* 1971; 298 (Issue 7727): 719-724.
8. Martîniuc C. Noi opțiuni în diagnosticul și tratamentul hipertensiunii pulmonare din bronhopneumopatia obstructivă cronică și patologia cardiovasculară mixtă. Chișinău, 2016. – 132p.

9. Matcovschi S., Nikolenko I., Dumitraș T., Țernă E. Problema corijării dereglărilor hemodinamicii pulmonare în bronhopneumopatia obstructivă cronică (Revista literaturii). *Arta Medica*, 2009, nr. 5 (38), p. 31-37.
10. Nicholls M. André F. Cournand for cardiac catheterization: Mark Nicholls focusses on the role of Professor André F. Cournand in the development of cardiac catheterization and the award of the 1956 Nobel Prize. *European Heart Journal* 2020; 41 (Issue 3): 337–338.
11. Petty Th.L. The history of COPD. *International Journal of COPD* 2006;1(1) 3-14.
12. Александров А.Л., Матковский С.К., Чернякова Т.Г. Влияние нитроглицерина на некоторые показатели гемодинамики у больных хроническим обструктивным бронхитом, осложненным легочной гипертензией. *Терапевтический архив*, 1985, № 5, с. 45-47.
13. Буторов И.В., Матковский С.К. О декомпенсации хронического легочного сердца у больных хроническим обструктивным бронхитом. *Проблемы туберкулеза*, 1987, № 3, с. 38-41.
14. Буторов И.В., Матковский С.К. Хроническое легочное сердце (патология, лечения, профилактика). Кишинев: Штиинца, 1988, 284 с.
15. Матковский С.К., Буторов И.В., Жаров Е.И. Клиника и лечение правожелудочковой недостаточности при хроническом обструктивном бронхите. *Клиническая медицина*, 1986, № 12, с. 70-73.
16. Матковский С.К., Перлей В.Е. Сократительная способность миокарда правого желудочка при декомпенсации хронического легочного сердца. *Советская медицина*, 1988, № 6, с. 6-8.

Valentin Calancea,

dr., conf. univ.,

Disciplina de geriatrie și medicina muncii,

Departamentul Medicină internă,

USMF „Nicolae Testemițanu”

**LISTA LUCRĂRILOR ȘTIINȚIFICE ȘI METODICO-
DIDACTICE ALE PROFESORULUI UNIVERSITAR
SERGIU MATCOVSCHI**

1. Матковский С.К. Противогипоксическое действие изатина и некоторых его производных. Химия и фармакология индольных соединений. Тезисы докладов IV Всесоюзного коллоквиума. Кишинев, 1975, с. 88.
2. Кокосов А.Н., Александрова Н.И., Матковский С.К. Хронический бронхит (некоторые итоги и перспективы изучения). Современные методы диагностики, лечения и профилактики острых и хронических неспецифических заболеваний легких. Всероссийская научно-практическая конференция. Тезисы. Красноярск, 1979, с. 45.
3. Ласкин Г.М., Качан Л.В., Матковский С.К. Соотношение легочной гипертензии и нарушений дыхания у больных хроническим бронхитом. Клиника и лечение хронического бронхита. Сборник научных трудов. Ленинград, 1980, с. 76-79.
4. Кокосов А.Н., Александрова Н.И., Матковский С.К. Хроническое легочное сердце (Вопросы патогенеза и этапного лечения). Материалы II съезда терапевтов Таджикистана. Душанбе, 1980, с. 251-252.
5. Кокосов А.Н., Александрова Н.И., Алейников В.Ф., Степанова Н.Г., Ивчик Т.В., Вишнякова Л.А., Фаустова М.Е., Кинго З.Н., Матковский С.К. Хронический бронхит (вопросы этиологии, патогенеза, классификации). Предболезнь-болезнь-выздоровление. Тезисы XVIII Всесоюзного съезда терапевтов. Часть II. Москва, 1981, с. 76-79.
6. Кокосов А.Н., Матковский С.К., Александров А.Л. О легочной гипертензии и легочном сердце при хроническом обструктивном бронхите. Легочные артериальные гипертензии. Материалы международного симпозиума 28-30 июня 1982 года, Фрунзе, СССР. Москва-Фрунзе, 1982, с. 19-20.
7. Матковский С.К. Хроническое легочное сердце. *Медицинская сестра*, 1983, № 10, с. 25-28.

8. Кокосов А.Н., Александров А.Л., Степанова Н.Г., Ивчик Т.В., Матковский С.К., Надирханов О.Р. Волосатов С.В. Хронический бронхит: клинические аспекты проблемы в нашем представлении. Хронический бронхит и легочное сердце. Ленинград, 1983, с. 34-37.
9. Александров А.Л., Матковский С.К. Величина давления в легочной артерии при различных клинико-функциональных вариантах хронического бронхита. Хронический бронхит и легочное сердце. Ленинград, 1983, с. 91-94.
10. Александров А.Л., Матковский С.К. Нитроглицерин и нитраты пролонгированного действия в лечении легочной гипертензии у больных хроническим обструктивным бронхитом. Организация противотуберкулезной и пульмонологической помощи населению Молдавской ССР (эпидемиология, диагностика, клиника и лечение заболеваний легких различной этиологии). I съезд фтизиатров и пульмонологов МССР). Тезисы. Кишинев, 1984, с. 186-187.
11. Качан Л.В., Матковский С.К. Влияние нитроглицерина на легочное и системное артериальное давление у больных хроническим обструктивным бронхитом. Легочная гипертензия. Материалы II совещания специалистов стран-членов СЭВ. Алма-Ата, 1984, с. 121-126.
12. Богданов Н.А., Матковский С.К. Хроническое легочное сердце. *Медицинская газета*, 1984, 27 июня, № 51 (4392).
13. Матковский С.К. Влияние пентамина и нитроглицерина на давление в легочной артерии у больных хроническим обструктивным бронхитом, осложненным легочной гипертензией. Новые методы диагностики и реабилитации больных неспецифическими заболеваниями легких. Тезисы к Республиканской конференции. Москва-Барнаул, 1985. Том 2, с. 88-89.
14. Александров А.Л., Матковский С.К., Чернякова Т.Г. Влияние нитроглицерина на некоторые показатели гемодинамики у больных хроническим обструктивным бронхитом, осложненным легочной гипертензией. *Терапевтический архив*, 1985, № 5, с. 45-47.
15. Матковский С.К. Механизмы и лечение декомпенсации легочного сердца у больных хроническим обструктивным бронхитом (ХОБ). Основные направления совершенствования профилактики, диаг-

ностики и лечения заболеваний легких. Львов, 1985, с. 192-193.

16. Кокосов А.Н., Матковский С.К., Александров А.Л. О легочной гипертензии и легочном сердце при хроническом обструктивном бронхите. Легочные артериальные гипертензии. Материалы международного симпозиума 28-30 июня 1982 года, Фрунзе, СССР. Фрунзе, 1985, с. 63-69.
17. Матковский С.К., Буторов И.В. Клинико-функциональные особенности хронического обструктивного бронхита у лиц, злоупотребляющих алкоголем. Актуальные вопросы наркологии. Кишинев, 1986, с. 109-110.
18. Буторов И.В., Матковский С.К. Первичная и вторичная профилактика хронических неспецифических заболеваний легких. Методические рекомендации. Кишинев, 1986, 24 с.
19. Матковский С.К., Буторов И.В., Жаров Е.И. Клиника и лечение правожелудочковой недостаточности при хроническом обструктивном бронхите. *Клиническая медицина*, 1986, № 12, с. 70-73.
20. Буторова В.Г., Матковский С.К. Профилактика легочной и правосердечной недостаточности при хроническом бронхите у лиц, употребляющих алкоголь. Актуальные вопросы наркологии. Кишинев, 1986, с. 29-30.
21. Юско Т.И., Гладун Н.В., Балика И.М., Чеботарь А.М., Матковский С.К., Вулпе В.Г. Роль и место бронхоскопии в диагностике и диспансеризации больных с заболеваниями бронхолегочного аппарата. I республиканская научная конференция по эндоскопии. Тезисы докладов. 14 ноября 1986 г. Кишинев, 1986, с. 76.
22. Буторов И.В., Матковский С.К., Буторова В.Г., Юско Т.И. Некоторые особенности эндоскопической картины бронхиального дерева механизаторов, страдающих хроническим бронхитом. I республиканская научная конференция по эндоскопии. Тезисы докладов. 14 ноября 1986 г. Кишинев, 1986, с. 246-247.
23. Буторов И.В., Кибзий Д.С., Матковский С.К., Буторова В.Г. Пути повышения эффективности диспансеризации больных неспецифическими заболеваниями легких в сельской местности. Актуаль-

ные проблемы сельского здравоохранения. Часть 2. (Тезисы докладов). Кишинев: Тимпул, 1986, с. 89-90.

24. Буторов И.В., Бочкарев М.В., Матковский С.К., Бодруг Н.И., Буторова В.Г. Пути повышения эффективности диспансеризации больных хроническими неспецифическими заболеваниями легких в сельской местности. Актуальные вопросы гигиены. Тезисы докладов II съезда гигиенистов, санитарных врачей, микробиологов, эпидемиологов и паразитологов МССР. Кишинев, 1987, с. 208-209.
25. Буторов И.В., Матковский С.К. О декомпенсации хронического легочного сердца у больных хроническим обструктивным бронхитом. *Проблемы туберкулеза*, 1987, № 3, с. 38-41.
26. Буторова В.Г., Буторов И.В., Бодруг Н.И., Матковский С.К. Кислотно-основное состояние у больных с хроническим легочным сердцем. Актуальные вопросы гигиены. Тезисы докладов II съезда гигиенистов, санитарных врачей, микробиологов, эпидемиологов и паразитологов МССР. Кишинев, 1987, с. 212-213.
27. Кокосов А.Н., Александрова Н.И., Степанова Н.Г., Ивчик Т.В., Александров А.Л., Матковский С.К., Ободников А.А. Хронический бронхит: механизмы развития, принципы лечения и профилактики. Тезисы XIX Всесоюзного съезда терапевтов. Раздел I. Совершенствование терапевтической помощи населению в свете решений XXVII съезда КПСС. Москва, 1987, с. 173-174.
28. Бодруг Н.И., Матковский С.К., Буторов И.В. Коррекция нарушений гемодинамики у больных хроническим обструктивным бронхитом, осложненным легочно-сердечной недостаточностью. *Здравоохранение*, 1987, № 3, с. 9-12.
29. Бодруг Н.И., Буторов И.В., Матковский С.К. Применение коринфара в комплексной терапии недостаточности кровообращения у больных хроническим обструктивным бронхитом. *Здравоохранение*, 1987, № 4, с. 22-25.
30. Бодруг Н.И., Буторов И.В., Матковский С.К., Софроний А.В. К вопросу повышения эффективности лечения больных хроническим обструктивным бронхитом, осложненным хроническим легочным сердцем. *Здравоохранение*, 1988, № 1, с. 26-28.

31. Буторов И.В., Матковский С.К. Хроническое легочное сердце (патофизиология, лечения, профилактика). Кишинев: Штиинца, 1988, 284 с.
32. Матковский С.К., Перлей В.Е. Сократительная способность миокарда правого желудочка при декомпенсации хронического легочного сердца. *Советская медицина*, 1988, № 6, с. 6-8.
33. Кокосов А.Н., Некласов Ю.Ф., Матковский С.К., Качан Л.В., Александров А.Л. Особенности формирования и течения легочной гипертензии у больных хроническим обструктивным бронхитом. *Казанский медицинский журнал*, 1988, № 4, с. 270-273.
34. Буторов И.В., Бодруг Н.И., Буторова В.Г., Матковский С.К. Лечение легочно-сердечной недостаточности кальциевыми антагонистами. *Советская медицина*, 1988, № 8, с. 56-58.
35. Матковский С. К., Буторов И.В., Жаров Е.И. Некоторые особенности гемодинамики и газообмена у больных с хроническими обструктивными заболеваниями легких. *Клиническая медицина*, 1988, № 12, с. 50-53.
36. Кокосов А.Н., Некласов Ю.Ф., Матковский С.К., Качан Л.В., Александров А.Л. Особенности течения легочной гипертензии у больных хроническим обструктивным бронхитом (сообщение 2-е). *Терапевтический архив*, 1988, № 12, с. 124-127.
37. Буторов И.В., Матковский С.К., Буторова В.Г. Влияние сиднониминов на показатели гемодинамики и функциональное состояние печени у больных хроническим обструктивным бронхитом. Актуальные вопросы гастроэнтерологии. Тезисы докладов I Республиканской конференции гастроэнтерологов. Кишинев, 1988, с. 23-24.
38. Матковский С.К., Буторов И.В. Функциональное состояние печени у больных хроническим обструктивным бронхитом, осложненным легочным сердцем. Актуальные вопросы гастроэнтерологии. Тезисы докладов I Республиканской конференции гастроэнтерологов. Кишинев, 1988, с. 75-77.
39. Буторов И.В., Матковский С.К. Медикаментозная профилактика застойной сердечной недостаточности при хроническом обструк-

- тивном бронхите у лиц пожилого возраста. 5 Всесоюзный съезд геронтологов и гериатров. Тезисы и рефераты докладов, 22-25 ноября 1988 г. Тбилиси, Часть 1. Киев, 1988, с. 99.
40. Матковский С.К., Буторов И.В. Диагностика и лечение нарушений кровообращения в малом круге у больных хроническим обструктивным бронхитом. Методические рекомендации. Кишинев, 1988, 24 с.
 41. Буторов И.В., Прока Н.В., Матковский С.К. Хроническое легочное сердце (диагностика, лечение и профилактика). Методические рекомендации. Кишинев, 1989, 29 с.
 42. Матковский С.К., Буторов И.В. Функциональное состояние печени и почек при хроническом легочном сердце. Актуальные вопросы теоретической и клинической медицины. Сборник научных работ сотрудников и студентов института. Кишинев: Штиинца, 1989, с. 194.
 43. Kokosow A.N., Neklassow J.F., Matkowsky S.K., Alexsandrow A.L. Besonderheiten der Entstehung und des Verlauf der pulmonalen Hypertonie bei Patienten mit chronisch obstruktiver Bronchitis. *Zeitschrift für Erkrankungen der Atmungsorgane*, 1989, Bd. 173, N 2, s. 138-144.
 44. Матковский С.К., Буторов И.В., Прока Н.В. Некоторые особенности функции печени и почек у больных с хроническим легочным сердцем. Актуальные проблемы диагностики, лечения и профилактики заболеваний внутренних органов. Благовещенск, 1989, с. 52-54.
 45. Буторов И.В., Матковский С.К., Буторова В.Г. Применение сосудорасширяющих средств в комплексном лечении хронического легочного сердца. Актуальные проблемы диагностики, лечения и профилактики заболеваний внутренних органов. Благовещенск, 1989, с. 57-61.
 46. Буторов И.В., Матковский С.К., Буторова В.Г., Бивол Е.С. Пути совершенствования профилактики заболеваний у тружеников села. Социально-гигиенические, медицинские и экономические аспекты управления здравоохранением. Ижевск, 1989, с. 50.

47. Буторов И.В., Бодруг Н.И., Матковский С.К. Опыт применения сиднониминов в лечении хронического легочного сердца. *Здравоохранение*, 1989, № 5, с. 42-44.
48. Буторов И.В., Бодруг Н.И., Матковский С.К. Оптимизация лечения застойной сердечной недостаточности при хроническом легочном сердце. *Здравоохранение*, 1989, № 6, с. 29-31.
49. Буторов И.В., Матковский С.К., Буторова В.Г. Нифангин в комплексном лечении хронического легочного сердца. *Врачебное дело*, 1990, № 11, с. 24-27.
50. Матковский С.К., Буторов И.В. Некоторые особенности гемодинамики при хроническом легочном сердце и сопутствующей ишемической болезни сердца у лиц пожилого возраста. Гериатрические аспекты клинической пульмонологии. Сборник научных трудов. Ленинград, 1990, с. 125-127.
51. Буторов И.В., Бодруг Н.И., Буторова В.Г., Матковский С.К. Пути совершенствования профилактики застойной сердечной недостаточности при хроническом легочном сердце. Тезисы научной конференции Кишиневского государственного медицинского института (14-16 мая 1991 года). Кишинев, 1991, с. 60.
52. Буторов И.В., Матковский С.К., Буторова В.Г. Применение нового антагониста кальция нифангина при хроническом легочном сердце. *Советская медицина*, 1991, № 1, с. 55-57.
53. Буторов И.В., Матковский С.К., Буторова В.Г. Роль периферических вазодилататоров в лечении застойной сердечной недостаточности при хроническом легочном сердце. *Советская медицина*, 1991, № 2, с. 59-61.
54. Кокосов А.Н., Александрова Н.И., Степанова Н.Г., Ивчик Т.В., Александров А.Л., Матковский С.К. Хронический бронхит: механизмы развития, принципы лечения и профилактики. *Клиническая медицина*, 1991, № 2, с. 96-99.
55. Матковский С.К., Буторов И.В., Бодруг Н.И., Буторова В.Г. К вопросу о диагностике легочной гипертензии (ЛГ) при хроническом обструктивном бронхите (ХОБ). Тезисы научной конференции

Кишиневского государственного медицинского института (14-16 мая 1991 года). Кишинев, 1991, с. 224.

56. Матковский С.К., Буторов И.В., Бодруг Н.И., Буторова В.Г. О лечении нарушений гемодинамики при хроническом обструктивном бронхите. Эпидемиология, диагностика, клиника и лечение туберкулеза и неспецифических заболеваний легких. II съезд фтизиатров и пульмонологов ССР Молдова. Кишинев, 1991, с. 247-248.
57. Butorov I.V., Bodrug N.I., Matcovschi S.C., Butorov V.G. Particularitățile acțiunii nitrongului asupra indicilor hemodinamici și contractilității miocardului la suferinzii de cord pulmonar cronic. *Ocrotirea sănătății*, 1991, nr. 1, p. 6-10.
58. Butorov I., Bodrug N., Butorova V., Matcovschi S., Calancea V. Modificarea indicilor hemodinamici, ai capacității de contracție și funcției de pompă a inimii la bolnavii cu cord pulmonar cronic sub influența vasorelaxantelor. *Curier medical*, 1992, nr. 3-4, p. 10-13.
59. Butorov I.V., Bodrug N.I., Butorova V.G., Matcovschi S.C., Bivol E.S. Tratamentul și profilaxia insuficienței cardiace de stază în cadrul maladiilor cronice obstructive ale pulmonilor. Recomendații metodice. Chișinău, 1992.
60. Матковский С.К., Буторов И.В., Бодруг Н.И., Негряцэ А.С. Эволюция нарушений гемодинамики при хроническом обструктивном бронхите. Тезисы научной конференции государственного медицинского университета им. Н.А. Тестемицану Республики Молдова. Кишинев, 1992, с. 215.
61. Буторов И.В., Бодруг Н.И., Буторова В.Г., Матковский С.К. Курсовое применение нитронга в комплексном лечении и при внутригоспитальной реабилитации больных хроническим легочным сердцем. *Клиническая медицина*, 1992, № 1, с. 51-54.
62. Каланча В.А., Буторов И.В., Крецу А.А., Матковский С.К., Бодруг Н.И. Оптимизация лечения больных хроническим легочным сердцем. Тезисы научной конференции государственного медицинского университета им. Н.А. Тестемицану Республики Молдова. Кишинев, 1992, с. 200.
63. Butorov I., Bodrug N., Calancea V., Matcovschi S., Butorova V., Cretu A., Jungin P. The influence of nifangin on the hemodynamics of patients

with chronic cor pulmonale. V Congres de l'entente medicale Mediterraneenne et XXII semaine medicale Balcanique. Resumes de travaux. Constanta-Roumanie, 9-12 Septembre, 1992, p. 10.

64. Bodrug N., Butorov I., Calancea V., Matcovschi S., Crețu A., Nicolenco I. Posibilitățile dispensarizării active în profilaxia insuficienței cardiopulmonare. Materialele primului congres al medicilor interniști din Republica Moldova. Chișinău, 1992, p. 47-48.
65. Matcovschi S., Butorov I., Butorova V., Bodrug N., Calancea V., Cretu A., Nicolenco I. Influența deteriorării hemodinamicii asupra schimbului gazos și toleranța la efort fizic la bolnavii de bronșită cronică obstructivă. Materialele primului congres al medicilor interniști din Republica Moldova. Chișinău, 1992, p. 170-171.
66. Butorov I., Butorova V., Matcovschi S., Bodrug N., Calancea V., Cretu A. Căile de perfecționare a profilaxiei insuficienței cardiace la bolnavii cu cord pulmonar. Materialele primului congres al medicilor interniști din Republica Moldova. Chișinău, 1992, p. 71-72.
67. Матковский С.К., Буторов И.В., Буторова В.Г., Соловьев Ю.Н. Сравнительная оценка эффективности вазодилататоров в комплексном лечении больных хроническим легочным сердцем. Актуальные вопросы диагностики, лечения и профилактики внутренних болезней. Сборник научных трудов. М. 1992, с. 159-161.
68. Матковский С.К., Буторов И.В., Соловьев Ю.Н., Буторова В.Г. Некоторые особенности гемодинамики, функции печени и почек при хроническом легочном сердце. Актуальные вопросы диагностики, лечения и профилактики внутренних болезней. Сборник научных трудов. М. 1992, с. 277-279.
69. Буторов И.В., Матковский С.К., Буторова В.Г., Бодруг Н.И., Каланча В.А. Оптимизация лечения расстройств гемодинамики и газового состава крови у больных хроническим обструктивным бронхитом. Tezele conferinței științifice anuale. Chișinău, 1993, p. 296.
70. Буторов И.В., Бодруг Н.И., Чемортан В.И., Матковский С.К., Фудулей Р.Ф. Диагностика и лечение аллергических заболеваний. Кишинев, 1993. 64 с.

71. Matcovschi S.C., Butorov I.V., Bodrug N.I., Calancea V.A., Fudulei R.F., Parasca V.I., Nicolenco I.A. Starea hemodinamicii la vîrstnicii cu cord pulmonar cronic și cardiopatie ischemică concomitentă. Tezele conferinței științifice anuale. Chișinău, 1993, p. 328.
72. Matcovschi S.C., Butorov I.V., Cemortan V.I., Parasca V.I. Acțiunea unor vasodilatatoare asupra hemodinamicii și metabolismului gazos în cordul pulmonar cronic (CPC). Actualități în diagnosticul și tratamentul bolilor cardiovasculare. (Prima Conferință Republicană de cardiologie (21-22 octombrie 1993). Chișinău, 1993, p. 125-126.
73. Matcovschi S.C., Butorov I.V., Bodrug N.I., Calancea V.A., Fudulei R.F., Parasca V.I., Nicolenco I.A. Starea hemodinamicii la vîrstnicii cu cord pulmonar cronic (CPC) și cardiopatie ischemică concomitentă (CIC). Moldova: deschideri științifice și culturale spre West. (Congresul XVIII al Academiei Româno-Americane de Științe și Arte. Chișinău. 13-16 iulie 1993). Chișinău, 1993. Vol. 4, p. 91.
74. Matcovschi S.C., Butorov I.V., Bodrug N.I., Butorova V.G., Fudulei R.F., Parasca V.I. Caracteristicile hemodinamicii și ale schimbului gazos la bolnavii cu bronșită cronică obstructivă urmăriți prin supraveghere de lungă durată. *Curier medical*, 1993, nr. 1, p. 17-20.
75. Țurcan A., Butorov I., Șarapanovschi V., Matcovschi S.C. Influența capotenului asupra indicilor hemodinamicii centrale și celei periferice la bolnavii de bronșită cronică obstructivă cu insuficiență circulatorie. *Curier medical*, 1994, nr.3-4, p. 5-8.
76. Cemortan V.I., Butorov I.V., Matcovschi S.C., Bodrug N.I., Țurcan A.N., Cobâleanschi E.L. Influența captoprilului asupra indicilor hemodinamicii la bolnavii de bronșită cronică obstructivă cu insuficiență circulatorie cronică. Tezele conferinței științifice anuale (17-19 mai 1994). Chișinău, 1994, p. 305.
77. Matcovschi S.C., Șarapanovschi V.I., Butorov I.V., Cemortan V.I., Parasca V.I. Fondul hormonal în cordul pulmonar cronic. Tezele conferinței științifice anuale (17-19 mai 1994). Chișinău, 1994, p. 324.
78. Șarapanovschi V.I., Butorov I.V., Parasca V.I., Matcovschi S.C. Structura de fază a ciclului cardiac în cordul pulmonar cronic. Tezele conferinței științifice anuale (17-19 mai 1994). Chișinău, 1994, p. 346.

79. Butorov I.V., Junghină P.D., Calancea V.A., Matcovschi S.C., Șarapanovschi V.I. Diagnosticul și tratamentul dereglărilor hemodinamice în bronhopneumopatiile cronice obstructive, complicate cu cord pulmonar cronic (Recomandări metodice pentru medicii terapeuți, pulmonologi și cardiologi). Chișinău, 1995, 8 p.
80. Matcovschi S. Acțiunea diverselor vasodilatatoare asupra hemodinamicii bolnavilor cu cord pulmonar cronic. Probleme actuale ale medicinei feroviare. Chișinău, 1996, p. 71.
81. Matcovschi S., Butorov I., Matcovschi S., Bodrug N. Ghid de urgențe pneumologice. Chișinău, 1996. 46 p.
82. Matcovschi S., Matcovschi C., Grapin Viorica. Fiziopatologia și tratamentul dereglărilor hemodinamice în bronhopneumopatiile cronice obstructive. Analele științifice ale Universității Libere Internaționale din Moldova. Medicină. Vol.1. Chișinău, 1996, p. 93-102.
83. Calancea V., Matcovschi S., Butorov I., Parasca V. Efectele hemodinamice ale Delay-Tiazem SR în cordul pulmonar cronic. Materialele conferinței științifice, dedicate aniversării 125 ani de la întemeierea Spitalului Municipal Bălți. Bălți, 1997, p. 173.
84. Nicolenco I., Guzun Rita, Butorov I., Matcovschi S. Efectele hemodinamice ale inhibitorului enzimei de conversie a angiotenzinei Apo-capto în cordul pulmonar cronic. *Revista Farmaceutică*, 1997, nr.2, p. 38-42.
85. Arteni I., Cemortan V., Butorov I., Țăbârnă I., Matcovschi S., Fudulei R., Ghirba Nadejda. Particularitățile curative ale Ranitidinei și Quamatelului în ulcerele duodenale recurente. *Curier medical*, 1997, nr.6, p. 87-89.
86. Barcic O., Butorov I., Ghicavâi V., Matcovschi S., Crețu A., Guzun Rita, Fudulei R. Folosirea cardichetului la bolnavii cu cardiopatie ischemică. Materialele conferinței științifice, dedicate aniversării 125 ani de la întemeierea Spitalului Municipal Bălți. Bălți, 1997, p. 174.
87. Barcic Tatiana S., Ghicavâi V.I., Matcovschi S., Barcic O.V. Criteriile de administrare a cardichetului la bolnavii cu angină pectorală stabilă. Zilele Universității de medicină și farmacie „N.Testemițanu”. 21-22 octombrie 1998. (Materialele conferinței științifice a colaboratorilor și studenților). Chișinău, 1998, p. 200.
88. Cobâleanschi E.L., Bodrug N.I., Matcovschi S., Nicolenco I.A. Particularitățile hemodinamicii hepatice la bolnavii cu ulcere duodenale.

- Zilele Universității de medicină și farmacie „N. Testemițanu”. 21-22 octombrie 1998. (Materialele conferinței științifice a colaboratorilor și studenților). Chișinău, 1998, p. 223.
89. Буторов И.В., Ватулин В.Н., Бодруг Н.И., Фудулей Р.Ф., Матковский С.К., Буторова В.Г. Эффективность лечения рамиприлом больных хроническим обструктивным бронхитом, осложненным легочным сердцем. *Проблемы туберкулеза*, 1999, № 6, с. 42-44.
 90. Matcovschi S., Calancea V. Rolul vasodilatatoarelor în tratamentul cordului pulmonar cronic. În: Afecțiunile bronhopulmonare la limita mileniului. Materialele conferinței științifico-practice. 20 septembrie, 1999. Chișinău, 1999, p. 92-93.
 91. Bașcanschi Valeria, Butorov I., Matcovschi S., Baraniuc Liudmila. Aspecte clinice ale tratamentului pancreatitei cronice cu Try-Enzimes. Probleme actuale în medicina modernă. Materialele conferinței științifico-practice, consacrate aniversării 30 ani a Spitalului Clinic Municipal nr. 5. 8 iunie 2000. Chișinău, 2000, p. 32-33.
 92. Calancea V., Butorov I., Matcovschi S., Crețu A. Eficacitatea diltiazemului în tratamentul cordului pulmonar cronic. Probleme actuale în medicina modernă. Materialele conferinței științifico-practice, consacrate aniversării 30 ani a Spitalului Clinic Municipal nr. 5. 8 iunie 2000. Chișinău, 2000, p. 565-569.
 93. Воскобойник Т.В., Матковский С.К., Башканская В.Я. Опыт применения разгрузочно-диетической терапии для реабилитации больных бронхиальной астмой. Probleme actuale în medicina modernă. Materialele conferinței științifico-practice, consacrate aniversării 30 ani a Spitalului Clinic Municipal nr. 5. 8 iunie 2000. Chișinău, 2000, с. 513.
 94. Matcovschi S. Macrolidele în pneumologie. Perspective moderne în terapia antiinfecțioasă. Chișinău, 2001, p. 35-52.
 95. Matcovschi S., Teaciuc E., Toma V., Năstase V., Eșanu L. Marolidele în tratamentul infecției *Helicobacter pylori*. Perspective moderne în terapia antiinfecțioasă. Chișinău, 2001, p. 144-147.
 96. Draguța N., Matcovschi S., Caproș N., Guțu-Năstasie R., Zavatin G., Toma V., Negru-Mihalache R. Manifestări gastro-intestinale în spondil-artritele seronegative (Actualități). Gastroenterologie: actualități și

specific autohton. Materialele conferinței științifico-practice internaționale. 26 aprilie 2001. Chișinău, 2001, p. 10-16.

97. Ambros F., Matcovschi S., Țurcan V., Banari E., Munteanu N., Pușcaș S., Vilc V. Tuberculoza pulmonară în practica internistului. Materialele conferinței practico-științifice consacrate aniversării 25 ani de activitate a spitalului clinic municipal „Sfânta Treime” 1976-2001. Chișinău, 2001, p. 183-186.
98. Matcovschi S., Pușcaș S. Studiu clinic a supozitoarelor cu diclofenac, produse în Republica Moldova de „Farmaprim S.R.L.”. Materialele conferinței practico-științifice consacrate aniversării 25 ani de activitate a spitalului clinic municipal „Sfânta Treime” 1976-2001. Chișinău, 2001, p. 181-182.
99. Matcovschi S., Tcaciuc E., Toma V., Nastas V. Studiul clinic al eficacității preparatelor Hepar compozitum și Traumel în tratamentul cirozelor hepatice. Simpozionul științific internațional „Terapia antihomotoxică: realizări și perspective”. Chișinău, 2001, p. 24-26.
100. Ambros F., Matcovschi S., Ustian A., Bonari E., Harea D., Pușcaș S. Tuberculoza pulmonară – cauză de deces într-un spital de larg profil. Analele științifice ale USMF „N. Testemițanu”, vol 2, Chișinău, 2002, p. 14-19.
101. Caproș N., Matcovschi S., Sebov N., Novohatni I., Godoroja V. Clinical development of Cardiac Syncope. XXVII-eme Săptămână Medicală Balcanică, 19-21 iunie 2002. Chișinău, 2002, p. 9.
102. Matcovschi S., Tcaciuc E., Tcaciuc A., Țurcanu Iu., Tcaciuc L., Nacu N., Țurcanu V. Evaluation of kardiket’s effect on portal haemodynamics parameters in treatment of patients with liver cirrosis and portal hypertension. XXVII-eme Săptămână Medicală Balcanică, 19-21 iunie 2002. Chișinău, 2002, p. 45.
103. Matcovschi S., Tcaciuc E., Tcaciuc A., Țurcanu Iu., Tcaciuc L., Nacu N., Țurcanu V. Poate oare fi utilizat Kardiketul în tratamentul pacienților cu ciroze hepatice și hipertensiune portală? Medicina modernă: unele probleme de actualitate. Materialele conferinței științifico-practice organizate cu ocazia aniversării de 10 ani a SC Militar Central. Chișinău, 2002, p. 98.

104. Matcovschi S., Novohatnî I., Nastase V., Eșanu L., Țabur R., Nosaci L. Aplicarea preparatului antihomotoxic Lymfomisol în tratamentul pancreatitelor cronice. Terapia antihomotoxică: performanțe și oportunități. Simpozion științific internațional, Chișinău, 2002, p. 49-52.
105. Matcovschi S., Caproș N., Novohatni I., Gladchii N. Антигомотическая терапия хронических гайморитов. Terapia antihomotoxică: performanțe și oportunități. Simpozion științific internațional, Chișinău, 2002, p. 31-34.
106. Țernă E., Matcovschi S., Ciobanu N., Tcaciuc L., Moscovciuc A. Efectul tratamentului cu Bromură de ipratropium asupra permeabilității bronhiilor și hemodinamicii pulmonare la pacienții cu Bronhopneumopatie cronică obstructivă. Actualități în diagnosticul și tratamentul tuberculozei și bolilor pulmonare nespecifice: Articole: [Materialele activității șt.-practice a Inst. De Ftiziopneumologie]/red.-șef: Gh. Țâmbalari. Chișinău, 2003, p. 213-219.
107. Draguța N., Matcovschi S., Țabur R. Spondilitele seronegative: diagnostic imagistic (Actualități). Materialele conferinței internaționale „Instruirea specialiștilor pentru Asistența medicală primară” (11 aprilie 2003), Chișinău, 2003, p. 253-258.
108. Caproș N., Sebov N., Novohatnî I., Matcovschi S., Rotaru V. Particularitățile tratamentului hipertensiunii arteriale conform standardelor bazate pe evidențe. Materialele conferinței internaționale „Instruirea specialiștilor pentru Asistența medicală primară” (11 aprilie 2003), Chișinău, 2003, p. 240.
109. Dumitraș T., Caproș N., Matcovschi S. The importanse of Internal Medicine in a family physician education. Materialele conferinței internaționale “Instruirea specialiștilor pentru Asistența medicală primară” (11 aprilie 2003), Chișinău, 2003, p. 62.
110. Caproș N., Matcovschi S., Caproș N., Dumitraș T., Ciaichișciuc V. Quadropril versus metoprolol în tratamentul hipertensiunii arteriale la pacienții cu diabet zaharat i.i.d. tip II. Materialele conferinței internaționale „Instruirea specialiștilor pentru Asistența medicală primară” (11 aprilie 2003), Chișinău, 2003, p. 243-245.
111. Matcovschi S., Moscovciuc A., Țerna E. Aspecte clinice și farmacodinamice ale tratamentului bronhopneumopatiei cronice obstructive cu

- bronhodilatatoare. Actualități în diagnosticul și tratamentul tuberculozei și bolilor pulmonare nespecifice., Chișinău, 2003, p. 151-153.
112. Dumitraș T., Novohatnii I., Matcovschi S., Caproș N., Țabur R. Tratatamentul combinat cu Gallium-Heel, ubichinon compozitum, Coenzim compozitum la pacienții cu ciroză hepatică. Materialele simpozionului științific internațional „Probleme actuale ale medicinei Biologice”, Chișinău 2003, p. 62-67.
 113. Țabur R., Novohatnii I., Matcovschi S., Caproș N., Eșanu A., Dumitraș T., Corotaș V. Aplicarea preparatelor antihomotoxice în tratamentul hepatitelor cronice. Materialele simpozionului științific internațional „Probleme actuale ale medicinei Biologice”, Chișinău 2003, p. 68-72.
 114. Caproș N., Novohatnii I., Dumitraș T., Matcovschi S., Vlasov L. Tratatamentul complementar în hipertensiunea arterială. Materialele simpozionului științific internațional „Probleme actuale ale medicinei Biologice”, Chișinău 2003, p. 48-53.
 115. Matcovschi S. Clasificările clinice ale bolilor sistemului respirator și principii de formulare a diagnosticului. Chișinău, 2003, 19 p.
 116. Matcovschi S., Țerna E. Explorările funcționale ale sistemului respirator. Chișinău, 2003, 30 p.
 117. Ambros F., Matcovschi S. (Redactori științifici). Programa completă de studii postuniversitare în rezidențiat, specializarea medicină internă. CEP „Medicina”, Chișinău, 2004, 131 p.
 118. Ambros F., Matcovschi S. Standardul de formare profesională a medicilor în rezidențiat la specializarea medicină internă. CEP „Medicina”, Chișinău, 2004, 17 p.
 119. Matcovschi S., Ambros F. Utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul didactic. Analele științifice USMF „N. Testemițanu”, vol II. Chișinău, 2004, p.41-46.
 120. Matcovschi S., Tcaciuc E. Evaluation of Hepatofalk Planta's effect on portal haemodynamic parameters in treatment of patients with liver cirrhosis and portal hypertension. Gastroenterology Yesterday-Today-Tomorrow; A Review and Preview. Freiburg, Germany, 2004, poster abstract nr. 111.
 121. Tcaciuc E., Matcovschi S., Toma V., Năstase V., Tcaciuc A., Toma E. Evaluarea eficacității comparative a tratamentului cu Famotidină și Nizatina la

- pacienții cu pancreatită cronică. Al XXV Simpozion național de gastrologie și hepatologie, 1-3 septembrie 2004, Constanța, 2004, p. 245.
122. Dumitraș T., Matcovschi S., Harea Gh., Harea D., Nicolenco I., Pușcaș S. Analiza letalității prin pneumonie comunitară într-un spital de larg profil. *Analele științifice USMF „N. Testemițanu”*, vol II. Chișinău, 2004, p. 112-117.
 123. Matcovschi S., Tcaciuc E., Toma V., Jalbă V., Matcovschi I., Toma E. Evaluarea efectului comparativ al tratamentului cu famotidină și nizatidină (nizotin) la pacienții cu ulcer gastric și duodenal. *Curierul Medical*, 2004, nr.2, p. 35-36.
 124. Talmaci C., Matcovschi S., Anestiadi Z., Panfil L. Unele aspecte clinico-evolutive ale pneumoniei la bolnavii cu diabet zaharat tip 2. *Medicina modernă: actualități și perspective. Materialele Conf. Șt. Internaționale consacrate aniversării a 35 de ani ai Spitalului Clinic al Min. Sănătății al Rep. Moldova*, 27 mai, 2005 / red. resp.: Ivan V. Butorov. – Chișinău: CEP USM, 2005, p. 70-75.
 125. Dumitraș T., Matcovschi S., Baranova L., Ursachi A. Pneumoniile comunitare prin *Mycoplasma pneumoniae* și *Chlamidia pneumoniae*: unele particularități clinico-evolutive. *Analele științifice USMF “Nicolae Testemițanu”*: Vol. IIIA: Probleme actuale în medicina internă. Ed. a VI-a. – Chișinău: Medicina, 2005, p. 262-265.
 126. Dumitraș T., Matcovschi S., Pușcaș S. Pneumonia comunitară prin *Legionella pneumophila* (caz clinic). *Analele științifice USMF „Nicolae Testemițanu”*: Vol. IIIA: Probleme actuale în medicina internă. Ed. a VI-a. – Chișinău: Medicina, 2005, p. 269-273.
 127. Țernă E., Matcovschi S. Dinamica indicilor ventilației pulmonare în bronhopneumopatia cronică obstructivă tratată cu teofilină. *Analele științifice USMF „Nicolae Testemițanu”*: Vol. IIIA: Probleme actuale în medicina internă. Ed. a VI-a. – Chișinău: Medicina, 2005, p. 281-284.
 128. Matcovschi S., Ustian A., Nikolenko I. Tuberculoza și sărăcia. Al III-lea Congres Național de Ftiziopneumologie din Republica Moldova „Actualități în etiologia, patogenia, profilaxia, diagnosticul și tratamentul tuberculozei și afecțiunilor pulmonare nespecifice”: 27-28 oct. 2005: Art., teze/red.-șef: S. Sofronie. Tipogr. AȘM, Chișinău, 2005, p. 66-71.

129. Dumitraș T., Matcovschi S., Matcovschi I., Șorici A. Particularitățile pneumoniilor comunitare prin *Streptococcus pneumoniae* în dependență de sensibilitate la penicilină. Al III-lea Congres Național de Ftiziopneumologie din Republica Moldova „Actualități în etiologia, patogenia, profilaxia, diagnosticul și tratamentul tuberculozei și afecțiunilor pulmonare nespecifice”: 27-28 oct. 2005: Art., teze/red.-șef: S. Sofronie. Tipogr. AȘM, Chișinău, 2005, p. 178-181.
130. Matcovschi S., Tcaciuc A., Matcovschi I., Țurcanu M. Efficacy of Prospan Herbal Drops in the treatment of exacerbation of chronic bronchitis. Al III-lea Congres Național de Ftiziopneumologie din Republica Moldova „Actualități în etiologia, patogenia, profilaxia, diagnosticul și tratamentul tuberculozei și afecțiunilor pulmonare nespecifice”: 27-28 oct. 2005: Art., teze/red.-șef: S. Sofronie. Tipogr. AȘM, Chișinău, 2005, p. 279-285.
131. Ternă E., Matcovschi S., Marcenco Iu. Dinamica indicilor ventilației pulmonare la pacienții cu bronhopneumopatie obstructivă cronică tratați cu Ipratropium bromid. Al III-lea Congres Național de Ftiziopneumologie din Republica Moldova „Actualități în etiologia, patogenia, profilaxia, diagnosticul și tratamentul tuberculozei și afecțiunilor pulmonare nespecifice”: 27-28 oct. 2005: Art., teze/red.-șef: S. Sofronie. Tipogr. AȘM, Chișinău, 2005, p. 285-289.
132. Dumitraș T., Matcovschi S., Zavatin G., Eni V. Unele aspecte etiologice și clinico-evolutive ale pneumoniilor comunitare la fumători. Medicina modernă: actualități și perspective. Materialele Conf. Șt. Internaționale consacrate aniversării a 35 de ani ai Spitalului Clinic al Min. Sănătății al Rep. Moldova, 27 mai, 2005 / red. resp.: Ivan V. Butorov. – Chișinău: CEP USM, 2005, p. 179-180.
133. Matcovschi S., Tcaciuc A., Matcovschi I., Țurcanu M. Eficacitatea terapiei acutizării bronșitei cronice cu Prospan Cough Syrup. Medicina modernă: actualități și perspective. Materialele Conf. Șt. Internaționale consacrate aniversării a 35 de ani ai Spitalului Clinic al Min. Sănătății al Rep. Moldova, 27 mai, 2005 / red. resp.: Ivan V. Butorov. – Chișinău: CEP USM, 2005, p. 198-200.
134. Nikolenko I., Matcovschi S., Ambros F., Pușcaș S., Zavatin G. Tuberculoza pulmonară: problemă a spitalelor de larg profil. Medicina

- modernă: actualități și perspective. Materialele Conf. Șt. Internaționale consacrate aniversării a 35 de ani ai Spitalului Clinic al Min. Sănătății al Rep. Moldova, 27 mai, 2005 / red. resp.: Ivan V. Butorov. – Chișinău: CEP USM, 2005, p. 200-203.
135. Matcovschi S., Tcaciuc E., Matcovschi I. Evaluation of Ursafalk 's effect on hepatic haemodynamic parameters in treatment of patients with compensated liver cirrosis. Disease Progression and Disease Prevention in Hepatology and Gastroenterology. Gastro-conference Berlin 2005 (Part II). Falk Symposium 150. Berlin, 2005, poster abstract nr. 78.
 136. Ambros F., Matcovschi S., Caproș N., Dumitraș T. Clinical examination and a case history taking. Pocket guide. CEP „Medicina”, Chișinău, 2005, 73 p.
 137. Agachi S., Istratii V., Matcovschi S., Hajawi Os. Artrita reumatoidă în perioada de debut. Chișinău, 2005, 31 p.
 138. Ambros F., Matcovschi S. Catedra Medicină internă nr. 5. Chișinău, 2005, 19 p.
 139. Ambros F., Matcovschi S. Tehnicizarea medicinei și raționamentul clinic. Materialele conferinței practico-științifice consacrate aniversării 30 ani de activitate a IMSP SCM „Sfânta Treime”. Chișinău, 2006, p. 198-199.
 140. Deseatnicova E., Groppa L., Matcovschi S., Chiaburu L. Tratamentul gutei. Chișinău, 2006, 40 p.
 141. Gonciar V., Scutari C., Matcovschi S. Farmaco- și fitoterapia bolilor sistemului respirator. Chișinău, CEP Medicina, 2006. – 120 p.
 142. Matcovschi S., Caproș N., Pușcaș S., Toma V., Dumitraș T., Tcaciuc E. Utilizarea statinei mivastin în sindromul coronarian acut. Instituție Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal „Sfântul Arhangel Mihail” 55 ani de asistență medicală în Republica Moldova. Conferința științifico-practică 27 ianuarie 2006. Articole și teze. Ed. „Universul”. Chișinău, 2006, p. 63-66.
 143. Nikolenko I., Matcovschi S., Ghenciu V. Caracteristica contingentului de bolnavi de tuberculoză pulmonară internați în SCM „Sfânta Treime” și cauzele erorilor diagnostice la etapa de prespital. Instituție Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal „Sfântul Arhangel Mihail” 55 ani de asistență medicală în Republica Moldova. Conferința științifico-

- practică 27 ianuarie 2006. Articole și teze. Ed. „Universul”. Chișinău, 2006, p. 82-86.
144. Ternă E., Matcovschi S., Ciobanu N., Garcușa-Başco Iu. Acțiunea teofilinei asupra ventilației și hemodinamicii pulmonare la pacienții cu bronhopneumopatie cronică obstructivă. Instituție Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal „Sfântul Arhangel Mihail” 55 ani de asistență medicală în Republica Moldova. Conferința științifico-practică 27 ianuarie 2006. Articole și teze. Ed. „Universul”. Chișinău, 2006, p. 88-94.
 145. Matcovschi S., Ustian A., Nikolenko I. Tuberculoza și sărăcia. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2006, nr. 2, p. 37-40.
 146. Matcovschi S., Nikolenko I. Problema internării pacienților cu tuberculoză în spitalele nespecializate în fiziologie. *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2006, nr. 2 (13), p. 35-38.
 147. Matcovschi S., Nikolenko I., Ustian A., Ghenciu V. Starea de alimentație a populației și tuberculoza. *Arta Medica*, 2006, nr. 2 (17), p. 49-52.
 148. Talmaci C., Matcovschi S. Unele particularități clinice și etiologice ale pneumoniei comunitare la diabetici. *Arta Medica*, 2006, nr. 3 (18), p. 18-20.
 149. Blaja-Lisnic N., Matcovschi S. Particularitățile pneumoniei comunitare la vârstnici. *Analele Științifice ale USMF „Nicolae Testemițanu”*. Vol. 3. Probleme actuale în medicina internă. Zilele Universității consacrate celor 15 ani de la proclamarea independenței Republicii Moldova. 19-20 octombrie 2006. Ediția VII. Chișinău, 2006, p. 104-109.
 150. Dumitraș T., Matcovschi S., Matcovschi I., Șorici A. Particularitățile pneumoniilor comunitare prin *Streptococcus pneumoniae* în dependență de sensibilitate la penicilină. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2006, nr. 2, p. 74-75.
 151. Ternă E., Matcovschi S., Marcenco Iu. Dinamica indicilor ventilației pulmonare la pacienții cu bronhopneumopatie obstructivă cronică tratați cu Ipratropium bromid. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2006, nr. 2, p. 109-111.
 152. Matcovschi S., Tcaciuc A., Matcovschi I., Țurcanu M. Efficacy of Prospan Herbal Drops in the treatment of exacerbation of chronic

- bronchitis. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2006, nr. 2, p. 104-108.
153. Matcovschi S., Dumitraș T., Caproș N. Rolul *Mycoplasma pneumoniae* în etiologia pneumoniilor comunitare. Al 19-lea Congres al Societății Române de Pneumologie. Cluj-Napoca, 4-6 mai 2006. *Pneumologia*, 2006, vol. 55, nr. 1S, p. 33.
 154. Talmaci C., Matcovschi S., Eni V. Aspecte etiologice ale pneumoniei comunitare la diabetici și non-diabetici. Al 19-lea Congres al Societății Române de Pneumologie. Cluj-Napoca, 4-6 mai 2006. *Pneumologia*, 2006, vol. 55, nr. 1S, p. 35-36.
 155. Matcovschi S., Dumitraș T., Arsenii O. Unele aspecte etiologice ale pneumoniilor comunitare la adult. Actualități în fiziopneumologie. Metodele de limfologie clinică și reabilitare endoecologică în pneumologie, fiziologie și terapie generală. Conf. șt. - practică int., 19-20 sept. 2006. – Ch.: Tipogr. AȘM, 2006, p. 36.
 156. Matcovschi S., Talmaci C., Ene V., Panfil L., Gorobeț E., Pisov L. Pneumonia comunitară asociată cu diabetul zaharat: aspecte etiologice și curative. Actualități în fiziopneumologie. Metodele de limfologie clinică și reabilitare endoecologică în pneumologie, fiziologie și terapie generală. Conf. șt. - practică int., 19-20 sept. 2006. – Ch.: Tipogr. AȘM, 2006, p. 37-38.
 157. Matcovschi S., Țernă E., Tcaciuc A. Rolul infecțiilor bacteriene în exacerbările bronhopneumopatiei cronice obstructive. Actualități în fiziopneumologie. Metodele de limfologie clinică și reabilitare endoecologică în pneumologie, fiziologie și terapie generală. Conf. șt. - practică int., 19-20 sept. 2006. – Ch.: Tipogr. AȘM, 2006, p. 38.
 158. Blaja-Lisnic N., Matcovschi S., Talmaci C. Aspectele clinico-evolutive și etiologice ale pneumoniilor comunitare la vârstnici. Actualități în fiziopneumologie. Metodele de limfologie clinică și reabilitare endoecologică în pneumologie, fiziologie și terapie generală. Conf. șt. - practică int., 19-20 sept. 2006. – Ch.: Tipogr. AȘM, 2006, p. 38-39.
 159. Matcovschi S., Dumitraș T., Draguța N., Iambulatova O., Rutînscaia N., Arsenii O. Semnificația agenților atipici în etiologia pneumoniilor comunitare. Materialele conferinței practico-științifice consacrate aniversării

- 30 ani de activitate a IMSP SCM „Sfânta Treime”. Chişinău, 2006, p. 189.
160. Draguța N., Zavatin G., Dănilă A., Matcovschi S., Eni V., Dumitraș T., Nicolenco I. Spectrul afecțiunilor tratate în lunile de iarnă în secția de terapie. Materialele conferinței practico-științifice consacrate aniversării 30 ani de activitate a IMSP SCM „Sfânta Treime”. Chişinău, 2006, p. 195.
161. Talmaci C., Matcovschi S., Baltag N., Eni V., Panfil L., Gorobeț E., Pisov L. Pneumonia comunitară: unele aspecte de diferențiere la diabetici și non-diabetici. Materialele conferinței practico-științifice consacrate aniversării 30 ani de activitate a IMSP SCM „Sfânta Treime”. Chişinău, 2006, p. 196-197.
162. Țernă E., Matcovschi S., Marcenco Iu., Garcușa-Başco Iu. Acțiunea teofilinei și a salbutamolului asupra ventilației pulmonare la pacienții cu bronhopneumopatie cronică obstructivă. Materialele conferinței practico-științifice consacrate aniversării 30 ani de activitate a IMSP SCM „Sfânta Treime”. Chişinău, 2006, p. 202-203.
163. Țernă E., Matcovschi S., Marcenco Iu. Dinamica indicilor ventilației pulmonare la pacienții cu bronhopneumopatie cronică obstructivă tratați cu ipratropium bromid. Materialele conferinței practico-științifice consacrate aniversării 30 ani de activitate a IMSP SCM „Sfânta Treime”. Chişinău, 2006, p. 383-386.
164. Matcovschi S., Teaciuc E., Matcovschi I. Evaluation of Ursofalk®'s effect in prevention of the gallstones in the patients with chronic hepatitis C virus infection who receive antiviral treatment. Chronic Hepatitis: Metabolic, Cholestatic, Viral and Autoimmune. XIII Falk Liver Week (Part III). Falk Symposium 157. Freiburg (Germany). October 10–11, 2006, poster abstract nr. 128.
165. Teaciuc A., Matcovschi S., Teaciuc E. Evaluation of the efficiency of Ursofalk®'s association in the antiviral treatment in chronic hepatitis C virus with cryoglobulinemia. Chronic Hepatitis: Metabolic, Cholestatic, Viral and Autoimmune. XIII Falk Liver Week (Part III). Falk Symposium 157. Freiburg (Germany). October 10–11, 2006, poster abstract nr. 196.
166. Капрош Н., Матковски С., Пушкаш С. Гемодинамические показатели у больных с хронической обструктивной бронхопневмопатией.

- XVI Национальный конгресс по болезням органов дыхания. II Конгресс Евроазиатского Респираторного Общества Санкт Петербург, 14–17 ноября 2006 года. Сборник трудов конгресса. Под ред. А.Г.Чучалина, В.И.Трофимова, В.Н.Марченко. Санкт Петербург, 2006, с. 204.
167. Церна Е.И., Матковски С.К. Влияние Теофилина и Сальбутамола на вентиляцию и гемодинамику легких у больных хронической обструктивной болезнью легких (ХОБЛ). XVI Национальный конгресс по болезням органов дыхания. II Конгресс Евроазиатского Респираторного Общества Санкт Петербург, 14–17 ноября 2006 года. Сборник трудов конгресса. Под ред. А.Г.Чучалина, В.И.Трофимова, В.Н.Марченко. Санкт Петербург, 2006, с. 237.
168. Nikolenko I., Matcovschi S., Ustian Aurelia. Problema tuberculozei în plan global și în Republica Moldova. A 12-a Conferință de Ftiziopneumologie din Republica Moldova „Actualități în etiologia, patogenia, profilaxia, diagnosticul și tratamentul tuberculozei și afecțiunile pulmonare nespecifice”, 13 sept.: Art./red.-șef: S.Sofronie. – Chișinău, Tipogr. AȘM, 2007, p. 13-16.
169. Драгуца Н., Новохатняя И., Гладки Н., Матковский С., Заватин Г., Блажа-Лисник Н., Каратерзи Г., Фратя И. Опыт применения гомеопатического препарата Bioline Arthritis при артрозе. The Second International Congress of Complementary Therapies, Entomotherapy and Ionoplasmotherapy. 24-26 May, 2007. Chisinau: Pontos, 2007, p. 265.
170. Matcovschi S., Caproș Natalia, Dumitraș Tatiana, Gladki Natalia. Dieta hipolipemiantă versus tratament cu Mivastin® în dislipidemii. The Second International Congress of Complementary Therapies, Entomotherapy and Ionoplasmotherapy. 24-26 May, 2007. Chisinau: Pontos, 2007, p. 328-330.
171. Драгуца Н., Новохатняя И., Гладки Н., Заватин Г., Матковский С., Блажа-Лисник Н., Ешану А., Лешко Г. Результаты использования Bioline Candida при кандидозах различной локализации. The Second International Congress of Complementary Therapies, Entomotherapy and Ionoplasmotherapy. 24-26 May, 2007. Chisinau: Pontos, 2007, p. 353-354.

172. Țerna E., Matcovschi S., Ciobanu N., Moscovciuc A., Marcenco Iu. Eficacitatea terapiei cu salbutamol la pacienții cu bronhopneumopatie obstructivă cronică. A 12-a Conferință de Ftiziopneumologie din Republica Moldova „Actualități în etiologia, patogenia, profilaxia, diagnosticul și tratamentul tuberculozei și afecțiunile pulmonare nespecifice”, 13 sept.: Art./red.-șef: S.Sofronie. – Chișinău, Tipogr. AȘM, 2007, p. 169-172.
173. Blaja-Lisnic N., Matcovschi S., Andrieș L. Structura etiologică a pneumoniilor comunitare la vârstnici. Congresul II de medicină internă cu participare internațională, 24-26 oct. 2007. – Chișinău, Î.S.F.E.-P. „Tipografia Centrală”, 2007, p. 179-180.
174. Dumitraș T., Matcovschi S., Draguța N., Caproș N., Catruc V. Eficacitatea tratamentului cu ceftriaxon versus azitromicină în pneumoniile comunitare de gravitate medie. Congresul II de medicină internă cu participare internațională, 24-26 oct. 2007. – Chișinău, Î.S.F.E.-P. „Tipografia Centrală”, 2007, p. 189-190.
175. Talmaci C., Matcovschi S., Anestiadi Z. Particularitățile clinico-evolutive ale pneumoniei comunitare la bolnavii cu diabet zaharat. Congresul II de medicină internă cu participare internațională, 24-26 oct. 2007. – Chișinău, Î.S.F.E.-P. „Tipografia Centrală”, 2007, p. 196-199.
176. Vlasov L., Matcovschi S., Sasu B. Impactul renal al bolilor hepatice și modificări hemodinamice renale în hepatitele virale și ciroze. Congresul II de medicină internă cu participare internațională, 24-26 oct. 2007. – Chișinău, Î.S.F.E.-P. „Tipografia Centrală”, 2007, p. 219-221.
177. Dumitraș T., Matcovschi S., Dumitraș Gr., Matcovschi C., Sainsus N., Josan N. Pneumonia experimentală prin streptococcus pyogenes rezistent la penicilină: aspecte evolutive, morfologice și tratamentul antibacterian. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2007, nr. 3, p. 145-149.
178. Blaja-Lisnic N., Matcovschi S. Imunitatea celulară și umorală în pneumoniile comunitare la vârstnici. *Analele științifice ale USMF „N. Testemițanu”*. Ediția a VIII-a. Vol. 3: Probleme actuale în medicina internă. Zilele Universității consacrate anului Nicolae Testemițanu cu prilejul aniversării a 80 ani de la naștere. Chișinău, 2007, p. 161-165.

179. Dumitraș T., Matcovschi S., Dumitraș G., Cojocar R., Matcovschi C., Sainsus Natalia. Particularități evolutive și morfopatologice ale pneumoniei experimentale cauzate de *Streptococcus pyogenes* rezistent in vitro la penicilină. *Analele științifice ale USMF „N. Testemițanu”*. Ediția a VIII-a. Vol 3: Probleme actuale în medicina internă. Zilele Universității consacrate anului Nicolae Testemițanu cu prilejul aniversării a 80 ani de la naștere. Chișinău, 2007, p. 166-170.
180. Țernă E., Matcovschi S., Ciobanu N., Marcenco Iu. Impactul dereglărilor permeabilității bronșice asupra hemodinamicii pulmonare la pacienții cu bronhopneumopatia obstructivă cronică. *Analele științifice ale USMF „N. Testemițanu”*. Ediția a VIII-a. Vol 3: Probleme actuale în medicina internă. Zilele Universității consacrate anului Nicolae Testemițanu cu prilejul aniversării a 80 ani de la naștere. Chișinău, 2007, p. 166-170.
181. Anestiadi Z., Talmaci C., Matcovschi S. Rolul diabetului zaharat în evoluția pneumoniei comunitare la bolnavii cu asocierea acestor două nozologii. *Arta Medica*, 2007, nr. 2 (23), p.13-15.
182. Matcovschi S., Țernă E. Rolul methylxantinelor în tratamentul bronhopneumopatiei cronice obstructive. *Arta Medica*, 2007, nr.2 (23), p.27-29.
183. Blaja-Lisnic N., Samotîia E., Matcovschi S. Particularitățile clinico-imunologice ale pneumoniilor la vârstnici. *Materialele congresului II Național al imunologilor, alergologilor și imunoreabilitologilor cu participare internațională. 27-28 septembrie 2007. – Chișinău, F.E.P. „Tipografia Centrală”, 2007, p. 7-15.*
184. Matcovschi S., Tcaciuc E., Zavatin G., Toma V., Năstase V., Tcaciuc A. Utilizarea preparatului Razon (Pantoprazol) în tratamentul bolilor acido-peptice. *Congresul II de Gastroenterologie și Hepatologie cu participare internațională. Chișinău, 22-23 mai 2008. Arta Medica (Ediție specială), 2008, nr. 3 (30), p. 47-50.*
185. Tcaciuc E., Matcovschi S., Medvețchi-Munteanu D. Problema disfuncțiilor pulmonare în ciroza hepatică. *Congresul II de Gastroenterologie și Hepatologie cu participare internațională. Chișinău, 22-23 mai 2008. Arta Medica (Ediție specială), 2008, nr. 3 (30), p. 225-229.*
186. Dumitraș T., Matcovschi S. Risk factors for adverse outcome of community-acquired pneumonia in patients of able-bodied age. *The XXX-th Balcan Medical Week. The first congress of emergency*

- medicine of the Republic of Moldova „Modern approaches in medico-surgical emergencies”. *Archives of the Balcan Medical Union*, 2008, vol. 43, nr. 3 (suppl.), p. 58.
187. Matcovschi S., Nikolenko I., Dumitraș T., Țernă E. Osteosarcomul primar de coastă: caz clinic. *Arta Medica*, 2009, nr. 3 (36), p. 58-59.
 188. Dumitraș T., Matcovschi S., Vataman V., Reniță V., Draguța N., Nikolenko I. Aspectele clinico-histopatologice ale pneumoniilor comunitare cu evoluție nefavorabilă. În: Actualități în etiologia, patogenia, profilaxia, diagnosticul și tratamentul tuberculozei și afecțiunilor pulmonare nespecifice. Al IV-lea Congres Național de Ftiziopneumologie din Republica Moldova. Chișinău, 2009, p. 73.
 189. Țernă E., Matcovschi S., Blaja-Lisnic N., Nicolenco I. Modificările indicilor difuziunii alveolo-arteriale a gazelor pe fondalul tratamentului cu teofilină la pacienții cu bronhopneumopatie cronică obstructivă (BPCO). În: Actualități în etiologia, patogenia, profilaxia, diagnosticul și tratamentul tuberculozei și afecțiunilor pulmonare nespecifice. Al IV-lea Congres Național de Ftiziopneumologie din Republica Moldova. Chișinău, 2009, p. 119.
 190. Dumitraș T., Matcovschi S., Vataman V., Dumitraș G. Pneumoniile comunitare cu evoluție nefavorabilă: aspecte clinico-morfologice. *Curierul medical*, 2009, nr. 5 (311), p. 66-71.
 191. Draguța N., Matcovschi S., Zavatin G., Dumitraș T., Nicolenco I., Toma V., Brânza M., Pînzari A. Evaluarea activității curative a secției Boli interne 1 în condițiile de asigurări medicale obligatorii pentru sănătate (2004-2008). În: Analele științifice ale USMF „N. Testemițanu”. Ed. X-a. Vol. 1. Probleme actuale de sănătate publică și management. 21-23 octombrie 2009. Chișinău, 2009, p.187-193.
 192. Matcovschi S., Nikolenko I., Dumitraș T., Țernă E. Problema corijării dereglărilor hemodinamicii pulmonare în bronhopneumopatia obstructivă cronică (Revista literaturii). *Arta Medica*, 2009, nr. 5 (38), p. 31-37.
 193. Ciobanu O., Tcaciuc E., Matcovschi S., Toma V., Matcovschi I., Toma E. Tratamentul modificărilor hemodinamicii ale sistemului respirator la pacienții cu ciroză hepatică. În: Materialele Conferinței Științifico-Practică „Medicina modernă, actualități și perspective”, consacrată aniversării de 40

- de ani ai Spitalului Clinic al Ministerului Sănătății. 27-28 mai, 2010. *Curierul medical*, 2010, nr. 3 (315), p. 51-53.
194. Vlasov L., Matcovschi S., Tcaciuc E., Gaidău M. Depistarea precoce a modificărilor hemodinamicii renale la pacienții cu ciroze hepatice. În: Materialele Conferinței Științifico-Practică „Medicina modernă, actualități și perspective”, consacrată aniversării de 40 de ani ai Spitalului Clinic al Ministerului Sănătății. 27-28 mai, 2010. *Curierul medical*, 2010, nr. 3 (315), p. 130-132.
 195. Vlasov L., Matcovschi S., Tcaciuc E., Sasu B. Evaluarea unor factori patogenetici, ce contribuie la instalarea complicațiilor renale la pacienții cu ciroze hepatice. În: Materialele Conferinței Științifico-Practică „Medicina modernă, actualități și perspective”, consacrată aniversării de 40 de ani ai Spitalului Clinic al Ministerului Sănătății. 27-28 mai, 2010. *Curierul medical*, 2010, nr. 3 (315), p. 133-136.
 196. Dumitraș T., Matcovschi S., Draguța N., Florea N., Catruc V., Ignatiuc E. Relevanța penicilinorezistenței in vitro în cadrul pneumoniilor pneumococice. În: Materialele Conferinței Științifico-Practică „Medicina modernă, actualități și perspective”, consacrată aniversării de 40 de ani ai Spitalului Clinic al Ministerului Sănătății. 27-28 mai, 2010. *Curierul medical*, 2010, nr. 3 (315), p. 167-168.
 197. Dumitraș T., Matcovschi S., Guțu-Bahov C., Draguța N., Caproș N., Florea N. Etiologia și antibioterapia pneumoniilor comunitare severe la pacienții de vârstă tânără și medie. În: „Plămânul – parte a unui întreg”. Al 21^{lea} Congres al Societății Române de Pneumologie (9-12 iunie 2010). Rezumate. București, 2010, rezumat nr. PP09.
 198. Dumitras T., Matcovschi S., Nikolenko I., Lupan M., Draguta N., Capros N., Svet S., Terna E., Ignatiuc E. Hospitalized patients with 2009 H1N1 influenza in a Chisinau Municipal Hospital. In: Abstracts/20th Annual Congress. Barselona, Spain 18-22 September 2010. *Eur Respir J*, 2010, vol. 36, Suppl. 54, p. 540s.
 199. Dumitras T., Gutu-Bahov C., Matcovschi S., Bors P., Rusacova A., Girbu L., Birca I., Maxim C., Capatina A. ARDS in patients with 2009 H1N1 influenza: Preliminary data. In: Abstracts/20th Annual Congress. Barselona, Spain 18-22 September 2010. *Eur Respir J*, 2010, vol. 36, Suppl. 54, p. 771s.

200. Caproș N., Matcovschi S., Pușcaș S., Toma V., Dumitraș T. Efectele pleiotrope în tratamentul complex cu statine la pacienții cu sindrom coronarian acut. În: *Analele științifice ale USMF „N. Testemițanu”*. Ed. a XI-a. Vol. 1. Probleme actuale în medicina internă. 13-15 octombrie 2010. Chișinău, 2010, p. 26-29.
201. Vlasov Lilia, Matcovschi S., Sasu B., Tcaciuc E. Estimarea activității agenților vasoconstrictori și vasodilatatori la pacienții cu ciroze hepatice. În: *Analele științifice ale USMF „N. Testemițanu”*. Ed. a XI-a. Vol. 1. Probleme actuale în medicina internă. 13-15 octombrie 2010. Chișinău, 2009, p. 107-112.
202. Matcovschi S., Gonciar V., Matcovschi C. Acțiunea benefică a vinului folosit în doze mici asupra sănătății (Revista literaturii). În: *Analele științifice ale USMF „N. Testemițanu”*. Ed. a XI-a. Vol. 1. Probleme actuale în medicina internă. 13-15 octombrie 2010. Chișinău, 2010, p. 130-138.
203. Dumitraș T., Matcovschi S., Nikolenko., Draguța N., Solonari M., Munteanu N. Profilul rezistenței microbiene în cadrul pneumoniilor comunitare. În: *Analele științifice ale USMF „N. Testemițanu”*. Ed. a XI-a. Vol. 1. Probleme actuale în medicina internă. 13-15 octombrie 2010. Chișinău, 2010, p. 251-256.
204. Țernă E., Matcovschi S., Talmaci C., Nicolenco I. Particularități de tratament al bronhopneumopatiei obstructive cronice cu teofilină retard. În: *Analele științifice ale USMF „N. Testemițanu”*. Ed. a XI-a. Vol. 1. Probleme actuale în medicina internă. 13-15 octombrie 2010. Chișinău, 2009, p. 264-270.
205. Vlasov L., Matcovschi S., Sasu B., Tcaciuc E., Salimov C. Hipoperfuzia fluxului sanguin renal și insuficiența renală hemodinamică la pacienții cu ciroză hepatică și sindrom hepato-renal. În: *Al V-lea Congres de Urologie, Dializă și Transplant Renal din Republica Moldova cu participare internațională. Arta Medica*, 2011; Nr. 2 (45), Ediție specială, p. 298-300.
206. Dumitraș T., Matcovschi S., Florea N. Aspecte de rezistență microbiană în cadrul pneumoniilor comunitare. În: *Actualități în etiologia, patogenia, profilaxia, diagnosticul și tratamentul tuberculozei și afecțiunilor pulmonare nespecifice. Conferința științifică consacrată 80 de ani de la*

- nașterea Medicului Emerit Chiril Draganiuc (27 aprilie 2011). Culegere de articole. Chișinău, 2011, p. 55-60.
207. Matcovschi S., Botezatu A., Dumitras T., Nikolenko I. Noțiuni de reabilitare pulmonară. Chișinău, 2011, 49 p.
208. Vlasov L., Matcovschi S., Sasu B., Rusu R. Instalarea complicațiilor renale la pacienții cu ciroze hepatice: aspecte fiziopatologice. În: Materialele Conferinței Naționale în Medicina internă din Republica Moldova cu participare Internațională. 19-20 mai 2011, Chișinău. *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2011, nr. 2 (2), p. 67.
209. Dumitras T., Matcovschi S., Talmaci C. Pneumoniile comunitare cauzate de *Staphylococcus aureus*: aspecte clinico evolutive. În: Materialele Conferinței Naționale în Medicina internă din Republica Moldova cu participare Internațională. 19-20 mai 2011, Chișinău. *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2011, nr. 2 (2), p. 86-87.
210. Dumitras T., Matcovschi S., Nikolenko I., Draguța N., Caproș N., Ciobanu N. Semnificația clinică a penicilinorezistenței *Streptococcus Pneumoniae* în cadrul pneumoniilor comunitare. În: Analele științifice ale USMF „N. Testemițanu”. Ed. a XII-a. Vol. 3. Probleme actuale în medicina internă. 19-21 octombrie 2011. Chișinău, 2011, p. 311-316.
211. Corlăteanu O., Tcaciuc E., Medvețchi-Munteanu D., Matcovschi S. Hemodinamica pulmonară la pacienții cu ciroză hepatică. În: Analele științifice ale USMF „N. Testemițanu”. Ed. a XII-a. Vol. 3. Probleme actuale în medicina internă. 19-21 octombrie 2011. Chișinău, 2011, p. 191-195.
212. Matcovschi S., Dumitraș T., Guțu-Bahov C., Sidorenko L., Talmaci C., Nicolenco I. Dexametazon în tratamentul pneumoniilor comunitare severe. În: Analele științifice ale USMF „N. Testemițanu”. Ed. a XIII-a. Vol. 3. Probleme actuale în medicina internă. 17-19 octombrie 2012. Chișinău, 2011, p. 247-251.
213. Țerna E., Matcovschi S., Borosean D. Calitatea vieții la pacienții cu bronhopneumopatie cronică obstructivă. În: Analele științifice ale USMF „N. Testemițanu”. Ed. a XIII-a. Vol. 3. Probleme actuale în medicina internă. 17-19 octombrie 2012. Chișinău, 2011, p. 252- 256.

214. Blaja-Lisnic N., Matcovschi S., Negară A. Pneumoniile comunitare la vârstnici. Indicații metodice. Chișinău, 2011. 42 p.
215. Blaja-Lisnic N., Negară A., Matcovschi S. Criteriile de pronostic al pneumoniilor comunitare la vârstnici. În: I-a Conferință Internațională de Geriatrie și Gerontologie din Republica Moldova. 21 septembrie 2012. *Arta Medica*, 2012, nr. 2 (49), p. 16.
216. Caproș N., Istrati V., Matcovschi S., Dumitraș T., Josan D., Țurcan O., Nicolenco I. Dereglările profilului lipidic la pacienții cu cardiopatie ischemică în funcție de vârstă. . În: I-a Conferință Internațională de Geriatrie și Gerontologie din Republica Moldova. 21 septembrie 2012. *Arta Medica*, 2012, nr. 2 (49), p. 25.
217. David A., Matcovschi S. Evaluarea calității vieții bolnavilor cu bronhopneumopatie cronică obstructivă în baza chestionarului SF-36. În: I-a Conferință Internațională de Geriatrie și Gerontologie din Republica Moldova. 21 septembrie 2012. *Arta Medica*, 2012, nr. 2 (49), p. 33.
218. David A., Matcovschi S. Evaluarea impactului comorbidităților asupra calității vieții pacienților cu bronhopneumopatie cronică obstructivă. În: I-a Conferință Internațională de Geriatrie și Gerontologie din Republica Moldova. 21 septembrie 2012. *Arta Medica*, 2012, nr. 2 (49), p. 33-34.
219. Dumitraș T., Matcovschi S., Caproș N., Rusnac A., Nicolenco I., Chimačovschi V. Aspecte etiologice și clinice ale pneumoniilor comunitare la vârstnici. În: I-a Conferință Internațională de Geriatrie și Gerontologie din Republica Moldova. 21 septembrie 2012. *Arta Medica*, 2012, nr. 2 (49), p. 35.
220. Dumitraș T., Matcovschi S., Caproș N., Rusnac A., Nicolenco I., Chimačovschi V. Pneumoniile comunitare la pacienții vârstnici. În: Anul Longevității Active. 60 de Ani de Geriatrie și Gerontologie în România. A 37-a Conferință Națională de Geriatrie și Gerontologie, cu Participare Internațională. București. 18-21 octombrie 2012. București, 2012, p. 39-40.
221. Gutu-Bahov C., Matcovschi S., Dumitraș T., Sidorenco L., Zubarev C. Dexamethasone and survival in patients with severe community-acquired pneumonia. În: 25th ESICM Annual Congress - Lisbon, Portugal - 13-17 October 2012. *Intensive Care Medicine*, 2012, Vol. 38 (Suppl. 1), p. S153.

222. Matcovschi S., Dumitraș T., Balan I., Condru V. Tratamentul adjuvant al pneumoniilor comunitare: revista literaturii. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2013, nr. 1 (37), p. 145-149.
223. Ambros F., Matcovschi S. Examenul clinic și argumentarea diagnosticului: Ghid pentru studenți și rezidenți. Chișinău: CEP Medicina, 2013. – 144 p.
224. Vlasov L., Matcovschi S., Tcaciuc E. The role of endotelial dysfunction in the pathophysiology of hepatic cirrhosis. În: The XIX-th Session of the Balkan Medical Days and the Second Congress of Emergency Medicine of the Republic of Moldova on 22th-24th September 2013. *Archives of the Balkan Medical Union*, 2013, Vol. 48, nr. 3-Supplement, p. 261-263. Indexed in: EMBASE/ Excerpta Medica, Chemical Abstracts, SCOPUS.
225. Matcovschi S., Balan I., Dumitraș T., Draguța N., Moghilevscaia N., Eni V. Efficiency of magnetotherapy in patients with community-acquired pneumonia. În: The XIX-th Session of the Balkan Medical Days and the Second Congress of Emergency Medicine of the Republic of Moldova on 22th-24th September 2013. *Archives of the Balkan Medical Union*, 2013, Vol. 48, nr. 3-Supplement, p. 274-276. Indexed in: EMBASE/Excerpta Medica, Chemical Abstracts, SCOPUS.
226. Țerna E., Matcovschi S., Talmaci C., Butnariuc L., Caterev A., Lupan M. Implication microbiennes dans les exacerbations de la bronchopneumopathie chronique obstructive. În: The XIX-th Session of the Balkan Medical Days and the Second Congress of Emergency Medicine of the Republic of Moldova on 22th-24th September 2013. *Archives of the Balkan Medical Union*, 2013, Vol. 48, nr. 3-Supplement, p. 280-282. Indexed in: EMBASE/Excerpta Medica, Chemical Abstracts, SCOPUS.
227. Matcovschi S., Dumitraș T., Andronic I., Guțu-Bahov C., Banari I. Glucocorticosteroids in the treatment of severe community-acquired pneumonia. (Literature review). În: The XIX-th Session of the Balkan Medical Days and the Second Congress of Emergency Medicine of the Republic of Moldova on 22th-24th September 2013. *Archives of the Balkan Medical Union*, 2013, Vol. 48, nr. 3-Supplement, p. 287-288. Indexed in: EMBASE/Excerpta Medica, Chemical Abstracts, SCOPUS.

228. Caproș N., Istrati V., Matcovschi S., Dumitraș T., Josan D. Control of low-density-lipoprotein-cholesterol in coronary heart disease patients. În: The XIX-th Session of the Balkan Medical Days and the Second Congress of Emergency Medicine of the Republic of Moldova on 22th-24th September 2013. *Archives of the Balkan Medical Union*, 2013, Vol. 48, nr. 3-Supplement, p. 373-375. Indexed in: EMBASE/ Excerpta Medica, Chemical Abstracts, SCOPUS.
229. Talmaci C., Matcovschi S., Țerna E., Dumitraș T. Clinical and evolutionary peculiarities of pneumonia in patients with diabetes mellitus. În: The XIX-th Session of the Balkan Medical Days and the Second Congress of Emergency Medicine of the Republic of Moldova on 22th-24th September 2013. *Archives of the Balkan Medical Union*, 2013, Vol. 48, nr. 3-Supplement, p. 67. Indexed in: EMBASE/ Excerpta Medica, Chemical Abstracts, SCOPUS.
230. Gutu-Bahov C., Dumitraș T., Cojocaru V., Matcovschi S., Gurschi N., Talmaci C. Levosimendan infusion in acute heart failure due to myocardial infarction. În: Abstracts of 26th Annual Congress of the European Society of Intensive Care Medicine. Paris, France, 5-9 October 2013. *Intensive Care Medicine* 2013; Vol. 39 (Suppl. 2): Abstract no. 0125.
231. Vlasov L., Matcovschi S., Gudumac V. Rolul echipamentului enzimatic urinar în detectarea precoce a injuriei renale la pacienții cu ciroză hepatică. În: Analele științifice ale USMF „N. Testemițanu”. Ed. a XIV-a. Vol. 3. Probleme actuale în medicina internă. 16-18 octombrie 2013. Chișinău, 2013, p. 273-277.
232. Tcaciuc E., Corlateanu O., Matcovschi S., Tcaciuc A., Nacu N. Effect's evaluation of the treatment with propranolol and low dose losartan versus only propranolol administration on hepatic haemodynamic parameters in patients with liver cirrhosis. *United European Gastroenterology Journal* 2013; Vol. 1 (Suppl. 1): p. A 83.
233. Ткачук А.В., Матковский С.К., Ткачук Е.М. Влияние сухого экстракта листьев плюща на адгезию мокроты и шкалу HADO у больных хронической обструктивной болезнью легких. În: Сборник трудов XXXIII-го Национального Конгресса по Болезням Органов Дыхания. Под редакцией академика Российской академии

- медицинских наук А. Г. Чучалина. 22-25 октября, 2013 года, г. Казань, Россия, стр. 394.
234. Ткачук А.В., Матковский С.К., Ткачук Е.М. Влияние ацетилцистеина на отхаркивание мокроты и индекс BODE у больных хронической обструктивной болезнью легких. În: Сборник трудов XXXIII-го Национального Конгресса по Болезням Органов Дыхания. Под редакцией академика Российской академии медицинских наук А. Г. Чучалина. 22-25 октября, 2013 года, г. Казань, Россия, стр. 395-396.
235. Matcovschi S., Țerna E. Pneumoconiozele (Silicoza și azbestoza). Chișinău, 2013. 29 p.
236. Țerna E., Matcovschi S. Bronhopneumopatia obstructivă cronică. Chișinău, 2013. 34 p.
237. Matcovschi S., Talmaci C. Intoxicația cu plumb (Saturnismul) și derivații lui. Chișinău, 2013. 37 p.
238. Talmaci C., Matcovschi S. Afectarea pulmonară în diabetul zaharat. Chișinău, 2013. 48 p.
239. Matcovschi C., Gonciar V., Matcovschi S. Hypericum perforatum L. and its component Hiperforin in the treatment of various diseases. *Curierul medical* 2014; Vol. 57 (No 2): 86-94.
240. Tcaciuc E., Matcovschi S., Toma V., Tcaciuc A., Toma E., Matcovschi I. Prochineticul ITOMED în gastrita cronică de reflux. *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2014, nr. 5 (56), p. 12-14.
241. Tcaciuc E., Matcovschi S., Corlateanu O., Medvețchi-Munteanu D., Tcaciuc A., Nacu N. Central haemodynamic's changes in patients with liver cirrhosis. *Journal of Gastrointestinal and Liver Diseases*, 2014; vol. 23 (suppl. 1): 118-119.
242. Tcaciuc E., Matcovschi S., Corlateanu O., Medvețchi-Munteanu D., Tcaciuc A., Nacu N. The evaluation of the influence of the treatment with propranolol and low doses of losartan versus only propranolol administration on central haemodynamic parameters in patients with liver cirrhosis. *Journal of Gastrointestinal and Liver Diseases*, 2014; vol. 23 (suppl. 1): 117-118.
243. Tcaciuc E., Matcovschi S., Corlateanu O., Medvețchi-Munteanu D., Tcaciuc A., Nacu N. Central haemodynamics and exercise tolerance in

- women and men with liver cirrhosis. *Romanian Journal of Cardiology*, 2014; Supplement: 208-209.
244. Dumitraș T., Matcovschi S., Cotov T. Tusea cronică. Elaborare metodică. Chișinău: S.n., 2015 (Tipogr. "Print-Caro"). – 55 p.
 245. Dumitraș T., Matcovschi S., Talmaci C., Popescu A., Micleușanu A. Pneumoniile comunitare la pacienții obezi. (Revista literaturii). *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2015, nr. 1 (46), p. 54-58.
 246. Dumitraș T., Matcovschi S. Cotov T., Guțu-Bahov C., Orlov V. Pneumoniile comunitare la pacienții cu deficit ponderal. (Revista literaturii). *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2015, nr. 1 (46), p. 58-61.
 247. Matcovschi S., Dumitraș T., Popa A., Domenti M., Fetco D., Dumitraș G. Markerii biologici ai inflamației în pneumoniile comunitare. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2015, nr. 1 (46), p. 193-196.
 248. Dumitraș T., Garbuz V., Gutu-Bahov C., Matcovschi S., Camerzan I., Gurschi N. Middle molecules in severe community-acquired pneumonia. *Intensive Care Medicine Experimental* 2015; Vol. 3 (Suppl 1): A791.
 249. Balmuș D., Cornea N., Matcovschi S., Liboni V., Agache S. Eficacitatea tratamentului cu Spondi-Liz Cremă în leziuni posttraumatice și osteoartroză deformantă. În: Materialele conferinței științifico-practice cu participare internațională. Medicina sportivă: provocări și perspective. 12-13 noiembrie 2015. *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2015, nr. 7(64), p. 45-48.
 250. Vlasov L., Matcovschi S., Sasu B. Implicații clinice și funcționale ale rinichilor la pacienții cu afectare hepatică. *Arta Medica*, 2015, nr.4 (57), p. 116-119.
 251. Tcaciuc E., Matcovschi S., Vlasov L., Medvețchi-Munteanu D., Tcaciuc A., Nacu. The effect of the treatment with Propranolol and Losartan on QT interval in patients with liver cirrhosis. *Romanian Journal of Cardiology*, 2015; Supplement: 13-14.
 252. Tcaciuc E., Matcovschi S., Medvetchi-Munteanu D., Tcaciuc A., Nacu N., Vlasov L. Effect's evaluation of the treatment with carvedilol versus

- propranolol plus losartan administration on hepatic haemodynamic parameters in patients with liver cirrhosis. *United European Gastroenterology Journal*, 2015; vol. 3 (suppl. 1): A336.
253. Tcaciuc E., Matcovschi S., Medvetchi-Munteanu D., Tcaciuc A., Nacu N., Vlasov L. Effect of Losartan on QT interval in patients with liver cirrhosis. *Journal of Gastrointestinal and Liver Diseases*, 2015; vol. 24 (suppl. 1): 4-5.
 254. Gladki N., Ceasovschi A., Grejdieru A., Grib A., Grib L., Matcovschi S., Mazur M., Mazur-Nicorici L., Novohatnaia I., Sakhi J., Sarbu O. Cardiac rehabilitation in patients with complicated infective endocarditis. 63rd Annual Scientific meeting of Canadian Association of Physical Medicine & Rehabilitation. *J Rehabil Med* 2015; 48: 92.
 255. Caproș N., Matcovschi S., Dumitraș T., Șveț S., Lupan M., Companici A., Ceavdari D. Frecvența fibrilației atriale la pacienții cu bronhopneumopatie obstructivă cronică în exacerbare. *Archives of the Balkan Medical Union*, 2016, Vol. 51, nr. 1, Suppl. 1, p. 106-108. Indexed in: EMBASE/Excerpta Medica, Chemical Abstracts, SCOPUS.
 256. Matcovschi S., Dumitraș T., Caproș N., Guțu-Bahov C., Cotov T., Surugiu O. Pneumoniile comunitare: impactul asupra sistemului cardiovascular. *Archives of the Balkan Medical Union*, 2016, Vol. 51, nr. 1, Suppl. 1, p. 176-180. Indexed in: EMBASE/Excerpta Medica, Chemical Abstracts, SCOPUS.
 257. Matcovschi S., Zavatin G., Draguța N., Eni V., Dumitraș T., Corlăteanu O., Balan I., Chimačovschi V., Ignatiuc E.. Analiza letalității în secția Boli interne Nr. 1, în perioada 2006-2015. *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2016, nr. 2 (66), p. 17-20.
 258. Matcovschi S., Zavatin G., Draguța N., Eni V., Dumitraș T., Corlăteanu O., Balan I., Chimačovschi V., Ignatiuc E. Evaluare comparativă a morbidității în secția de Boli interne Nr. 1 - un deceniu de activitate (2006-2015). *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2016, nr. 2 (66), p. 20-25.
 259. Martîniuc C., Matcovschi S., Pisarenco S. Actualități în diagnosticul hipertensiunii pulmonare la pacienții cu bronhopneumopatii obstructive cronice. *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2016, nr. 2 (66), p. 26-32.

260. Matcovschi S., Dumitraș T., Țerna E., Draguța N., Găleanu C., Hapun D., Popescu A. Antibioticorezistența în infecțiile respiratorii: noi alternative de combatere. *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2016, nr. 2 (66), p. 32-35.
261. Țerna E., Matcovschi S., Vlasov L., Dumitraș T., Tcaciuc A. Semnificații clinice ale terapiei anticolinergice la pacienții cu bronhopneumopatie cronică obstructivă. *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2016, nr. 2 (66), p. 56-58.
262. Vlasov L., Matcovschi S., Tcaciuc E., Țerna E. Disfuncția hepatică și cea renală: interacțiuni patofiziologice și clinice. *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2016, nr. 2 (66), p. 89-92.
263. Năstase V., Matcovschi S. Tratatamentul contemporan fără Interferon, cu inhibitori de proteaze Viekirax și Exviera în asociere cu Copegus la un pacient cu ciroză hepatică de etiologie virală C, clasa Child-Pugh A. *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2016, nr. 2 (66), p. 100-102.
264. Matcovschi S., Calancea V., Dumitras T., Bodrug N., Barba D., Podoroghin M. Heart rhythm disorders in patients with chronic obstructive pulmonary disease. *European Respiratory Journal* 2016; 48: Suppl. 60. PA3433; DOI: 10.1183/13993003.congress-2016.PA3433.
265. Calancea V., Dumitras T., Matcovschi S., Gutu-Bahov C. Severe community-acquired pneumonia in alcoholic patients hospitalized in intensive care unit. *European Respiratory Journal* 2016; 48: Suppl. 60. PA2586; DOI: 10.1183/13993003.congress-2016.PA2586.
266. Țernă E., Matcovschi S., Tcaciuc E., Caproș N. Dereglările hemodinamicii pulmonare în bronhopneumopatia cronică obstructivă. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2016, nr. 1 (50), p. 88-91.
267. Caproș N., Matcovschi S., Dumitraș T., Țernă E., Șveț S., Lupan M., Companici A., Ceavdari D. Intercorelații între severitatea bronhopneumopatiei obstructive cronice și fibrilația atrială. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2016, nr. 1 (50), p. 95-98.
268. Dumitraș T., Guțu-Bahov C., Matcovschi S., Țerna E., Dumitraș G. Aspecte clinice și histopatologice ale sindromului de detresă respiratorie

- acută în cadrul infecției cu virusul gripal a (H1N1). *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2016, nr. 1 (50), p. 99-101.
269. Matcovschi S., Dumitraș T., Cesac I., Ursu A., Covalschii M., Ciobanu D. Preparatele antibacteriene noi în tratamentul pneumoniilor. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2016, nr. 1 (50), p. 342-345.
 270. Fetco D., Matcovschi S., Șorici G., Lupașcu-Volentir F., Coșciug E., Negară A. Comorbiditățile și influența acestora asupra calității vieții pacienților geriatrici. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2017, nr. 2 (54), p. 97-102.
 271. Dumitraș T., Guțu-Bahov C., Matcovschi S., Dumitraș Gh., Cotelnic A. Procalcitonina: Elaborare metodică. Tipografia USMF, Chișinău, 2017. – 85 p.
 272. Matcovschi S. O filă pierdută din preistoria Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (Institutul de Medicină din Kislovodsk). Chișinău, 2017, – 43 p.
 273. Camerzan I., Gutu-Bahov C., Avadanii R., Garbuz V., Dumitraș T., Matcovschi S. Evaluation of refusals to donate organs in case of marginal donors. *Intensive Care Medicine Experimental* 2017, 5 (Suppl. 2): 0382.
 274. Matcovschi S., Agachi S., Ciuhrii C., Cornea N., Tofan V. Eficacitatea cremei SPONDI-LIZ (Newtone laboratories SRL, România) în osteoartroza deformantă / gonartroză (rezultatele evaluării WOMAC). *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2017, nr. 3 (73), p. 145-149.
 275. Dogot M., Caproș N., Matcovschi S., Dumitraș T., Țerna E., Corlăteanu O., Șveț S., Popa A. Dispneea asociată masei mediastinale la adult. *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2017, nr. 3 (73), p. 194-196.
 276. Dumitraș T., Matcovschi S., Guțu-Bahov C., Țerna E., Gîrbu L. Pneumotoracele pe stânga. *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2017, nr. 3 (73), p. 196.
 277. Fetco D., Dumitraș T., Matcovschi S., Dumitraș Gr., Chimacovschi V. Particularitățile evoluției procesului inflamator în pneumoniile comunitare asociate cu obezitatea (Revista literaturii). Culegere de articole științifice consacrată aniversării a 90-a de la nașterea ilustrului medic și

savant Nicolae Testemițanu. Chișinău: Medicina, 2017, p. 95-100.

278. Martîniuc C., Grăjdieru R., Matcovschi S., Cernei I., Grib L. Hipertensiune pulmonară la pacienții cu bronhopatie obstructivă cronică. Culegere de articole științifice consacrată aniversării a 90-a de la nașterea ilustrului medic și savant Nicolae Testemițanu. Chișinău: Medicina, 2017, p. 198-204.
279. Popescu A., Bolun E., Dumitraș T., Ignatiuc E., Matcovschi S., Draguța N., Cravcenco D., Prisăcaru E. Pneumonie comunitară cauzată de coronavirus (caz clinic). Culegere de articole științifice consacrată aniversării a 90-a de la nașterea ilustrului medic și savant Nicolae Testemițanu. Chișinău: Medicina, 2017, p. 246-249.
280. Calancea V., Matcovschi S., Ghicavii N., Dumitras T., Terna E., Bodrug N., Barba D. Fenspiride efficacy in the treatment of chronic obstructive pulmonary disease. *European Respiratory Journal* 2017; 50: Suppl 61: OA1488; DOI: 10.1183/1393003.congress-2017.OA1488.
281. Calancea V., Matcovschi S., Ghicavii N., Dumitras T., Bodrug N., Cretu A. Peculiarities of cardiac rhythm in stable chronic obstructive pulmonary disease. *European Respiratory Journal* 2017; 50: Suppl 61: PA3645; DOI: 10.1183/1393003.congress-2017.PA3645.
282. Calancea V., Matcovschi S., Dumitras T., Romaniuc I., Lupan M., Fetco-Mereuta D., Chicu N. Hospitalized community-acquired pneumonia in the elderly: etiology and comorbidities. *European Respiratory Journal* 2018; 52: PA2630; DOI: 10.1183/13993003.congress-2018.PA2630.
283. Calancea V., Matcovschi S., Ghicavii N., Dumitras T., Terna E., Bodrug N., Barba D. Effects of the longterm treatment with Fenspiride upon clinical manifestations of chronic obstructive pulmonary disease. *European Respiratory Journal* 2018; 52: PA782; DOI: 10.1183/13993003.congress-2018.PA782.
284. Vasilieva I., Vasilieva M., Vasiliev I., Ghicavii V., Popovici M., Matcovschi S., Groppa L., Litarczek G., Vartanov V., Stavrou I., D'Ambra Mirta. Triphosphoric Acid, Donated, Restores Heart Rhythm Disturbances Caused by Energetically Deficient, Mitochondrial Hypercalcaemia to Ca^{++} Mpt Pore Lesion. *J Clin Res Anesthesiol* 2018; Vol. 1 (Issue 2): 1-3.

285. Calancea V., Terna E., Dumitras T., Barba D., Cosciug I., Matcovschi S. Pulmonary haemodynamic disorders in chronic obstructive pulmonary disease. *European Respiratory Journal* 2019, 54 (suppl 63) PA2464; DOI: 10.1183/13993003.congress-2019. PA2464 Published 21 November 2019.
286. Calancea V., Ghicavii N., Cretu A., Antonova N., Oprea S., Matcovschi S. Evaluation in administration of angiotensin II receptor antagonist Valsartan in the treatment of hypertension patients with chronic obstructive pulmonary disease. *European Respiratory Journal* 2019, 54 (suppl 63) PA2468; DOI: 10.1183/13993003.congress-2019. PA2468 Published 21 November 2019.
287. Calancea V., Dumitras T., Ghicavii N., Barba D., Fetco-Mereuta D., Matcovschi S. Effects of Valsartan on pulmonary hemodynamics in patients with chronic obstructive pulmonary disease (COPD) and secondary pulmonary hypertension. *European Respiratory Journal* 2019, 54 (suppl 63) PA2469; DOI: 10.1183/13993003.congress-2019. PA2469 Published 21 November 2019.
288. Calancea V., Terna E., Dumitras T., Ghicavii N., Popescu A., Baba D., Matcovschi S. Effects of different classes of bronchodilators on pulmonary hemodynamics in patients with chronic obstructive pulmonary disease. *European Respiratory Journal* 2019, 54 (suppl 63) PA2479; DOI: 10.1183/13993003.congress-2019. PA2479 Published 21 November 2019.
289. Matcovschi S., Grib L., Dumitraș T., Grejdieru A., Samohvalov E. Caiet de stagiu al medicului rezident la specialitatea „Medicină internă” anul I. Chișinău: CEP Medicina, 2019. – 34 p. ISBN 978-9975-82-143-8. 616.1(076.5) C12.
290. Matcovschi S., Grib L., Dumitraș T., Grejdieru A., Samohvalov E. Caiet de stagiu al medicului rezident la specialitatea „Medicină internă” anul II. Chișinău: CEP Medicina, 2019. – 34 p. ISBN 978-9975-82-143-8. 616.1(076.5) C12.
291. Matcovschi S., Grib L., Dumitraș T., Grejdieru A., Samohvalov E. Caiet de stagiu al medicului rezident la specialitatea „Medicină internă” anul III. Chișinău: CEP Medicina, 2019. – 35 p. ISBN 978-9975-82-143-8. 616.1(076.5) C12.

292. Romaniuc I., Matcovschi S., Caproș N., Dogot M., Șveț S., Lupan M. Monitorizarea holter a fibrilației atriale paroxistice. Caz clinic. In: Conferința științifică „Centrul Medical „Galaxia” la 20 de ani”. *Arta Medica*, 2019; nr. 2(67), pag. 58-60.
293. Matcovschi S., redactor științific. În: Peltec Angela. Boala ficatului gras nonalcoolic – de la modificarea stilului de viață până la transplantul hepatic: Monografie / Angela Peltec; red. șt.: Sergiu Matcovschi; Univ. de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. – Chișinău: Imprint Star, 2019 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 304 p. ISBN 978-9975-3159-8-2. 616.36-003.826-089.819.843 P49
294. Chicu N., Șalaru V., Sîrbu I., Matcovschi S. Profi laxia pneumoniei comunitare: mit sau realitate? *Sănătate publică, economie și management în medicină*, 2020, nr. 2 (84), p. 34-38.
295. Cașcaval V., Fetco-Mereuță D., Caproș N., Grib L., Matcovschi S., Dumitraș T. The Influence of Pre-Existing Heart Failure on Community-Acquired Pneumonia Outcomes. *Acta Scientific Medical Sciences* 2020 Vol. 4 (Issue 8): 66-70.
296. Caproș N., Matcovschi S., Sîrbu I., Cașcaval V., Romanciuc I., Dumitraș G., Popa A., Dumitraș T. Particularitățile clinico-imagistice ale insuficienței cardiace asociate cu afectarea neoplazică a pericardului. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2020; Nr. 1(65): 246-249.
297. Martîniuc C., Pisarenco S., Matcovschi S., Calancea V. Eficacitatea valsartanului în controlul hipertensiunii pulmonare și funcției endoteliale la pacienții cu bronhopneumopatie obstructivă cronică. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*, 2020; Nr. 1(65): 336-340.
298. Calancea V., Martiniuc C., Sirbu I., Nichita S., Luca E., Coșciug I., Ghicavii N., Bodrug N., Matcovschi S. Chronic obstructive pulmonary disease (COPD) and myocardial ischemia (MI) comorbidity. *European Respiratory Journal* 2020 56: 1014; DOI: 10.1183/13993003.congress-2020.1014.
299. Calancea V., Martiniuc C., Luca E., Bodrug N., Barba D., Terna E., Sirbu I., Ghicavii N., Matcovschi S. Effects of Diltiazem on pulmonary

- hemodynamics and right heart function in patients with chronic obstructive pulmonary disease (COPD). *European Respiratory Journal* 2020 56: 2993; DOI: 10.1183/13993003.congress-2020.2993.
300. Caproș N., Caproș H., Popa A., Dogot M., Matcovschi S. Boala Niemann-Pick, cap. 41. 422-429 pps. În: Mazur-Nicorici L., Diaconu C.C., Ababii P. și col. Compendiu de boli rare = Compendium of Rare diseases. Chișinău: S.n., 2020, (Tipogr. Impressum), 506 pps.
 301. Cojocaru V., Ceban E., Vasiliev Irina, Vasiliev Maria, Vasiliev I., Diug E., Placinta Gh., Groppa S., Condrea D., Guila E., Zatic T., Diug V., Cebotari S., Tofan-Scutaru L., Valicu V., Frumusachi M., Lipet L., Istrati V., Matcovschi S., Bacinschi N., Bologa L., Holban T., Vudu L., Karadja G., Nacu A., and Bețivu M. Successful Resuscitation of Deadly SARS - Cov-2 / COVID19. *Bioinform Proteom Opn Acc J* 2020, 4(1): 000134.
 302. Fetco-Mereuță D., Cașcaval V., Matcovschi S., Grib L., Talmaci C., Țerna E., Chihai V., Dumitraș T. Severe Community-acquired Pneumonia in Obese Patients and Need for Mechanical Ventilation. *Acta Scientific Medical Sciences* 2021; Vol. 5 (Issue 3): 08-12.
 303. Calancea V., Matcovschi S., Nichita S., Martiniuc C. Opportunities of Fenspiride anti-inflammatory therapy in patients with chronic obstructive pulmonary disease. *Mold Med J* 2021; 64(1): 22-24. doi: 10.5281/zenodo.4527054.
 304. Sirbu I., Matcovschi S. Clinical and paraclinical manifestations in patients suspected of being infected with COVID-19. *Mold Med J* 2021; 64(4): 62-65.
 305. Fetco-Mereuță D. Matcovschi S., Grib L., Negară A., Dumitraș T. Clinical and paraclinical considerations in SARS-COV-2 pneumonia in obese patients. În: „Cercetarea în biomedicină și sănătate: calitate, excelență și performanță”, conferința științifică anuală (2021; Chișinău). Conferința științifică anuală "Cercetarea în biomedicină și sănătate: calitate, excelență și performanță", 20-22 octombrie 2021: Abstract book / comitetul științific: Stanislav Groppa (președinte) [et al.]; comitetul organizatoric: Emil Ceban (președinte) [et al.]. – Chișinău: Medicina, 2021. – p. 112. ISBN 978-9975-82-223-7 (PDF).
 306. Calancea V., Matcovschi S., Sirbu I., Chicu N., Chihai V., Cascaval V., Dumitras T. COVID-19: pneumonia and comorbidities at three sites of

- medical care. *European Respiratory Journal* 2021 58: PA291; DOI: 10.1183/13993003.congress-2021.PA291.
307. Matcovschi S. Despre cai, zebre, briciul lui Occam și raționamentul clinic (Metodologia diagnosticului diferențial pe înțelesul studentului) / Sergiu Matcovschi. – Chișinău: S. n., 2022 (Tipogr. “Bons Offices”). – 23 p. ISBN 978-9975-87-930-9.
 308. Eremciuc S., Matcovschi S., Țerna E., Calancea V. Bronhopneumopatia obstructivă cronică (Diagnostic și tratament). Recomandare metodică. - Chișinău: S. n., 2022 (Tipogr. “Bons Offices”). – 58 p. ISBN 978-9975-87-974-3.
 309. Peltec A., Ivanov V., Toaca I., Matcovschi S. Profilul de risc cardiovascular la pacienții cu steatoza hepatică. *Moldovan Journal of Health Sciences* 2022; Vol. 27 (1): 17-31.
 310. Perju I., Dumitraș T., Țerna E., Matcovschi S. Pneumonia și diabetul zaharat – o continuă provocare. În: Cercetarea în biomedicină și sănătate: Calitate, excelență și performanță. Conferința științifică anuală. Culegere de rezumate. *Moldovan Journal of Health Sciences* 2022; Vol. 29/3: p. 204.
 311. Matcovschi S., Botnaru V., Tcaciuc E., Ciuntu A., Ciobanu Gh., Holban A., Martolog P., Talmaci C., Calaraș D., Grejdieru A., Rabovilă A., Berliba E., Nistor A., Barbă D., Sârbu O., Musteșă V. Stagiul practic de specialitate: Agendă de practică pentru studenții anului V, Facultatea de Medicină / Univiversitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Fac. de Medicină, Departamentul de Medicină Internă și Pediatrie, Catedra de Urgențe Medicale. – Chișinău, 2022, 37 p.
 312. Matcovschi S. A little known page from the “prehistory” of the “Nicolae Testemitanu” State University of Medicine and Pharmacy. În: 48th Congress of the International Society for the History of Medicine Iași – Romania, September 15-18, 2022. Abstract Book. *The Medical-Surgical Journal - Revista Medico-Chirurgicala*, 2022; Volume 126, Number 3, Suppl. 1, P. 97. ISSN: 0048-7848
 313. Sîrbu I., Matcovschi S. Calitatea vieții în raport cu polimorbiditatea la pacienții spitalizați în secțiile de boli interne. În: Zilele Medicale ale Spitalului Clinic Municipal „Sfântul Arhangel Mihail”. I-a ediție. Chișinău, 21 noiembrie 2022. *Sănătate publică, economie și management*

în medicină, 2022, nr. 2 (93) (supliment), p. 153-155. ISSN: 17299697. E-ISSN: 25873873

314. Calancea V., Terna E., Martiniuc C., Eremciuc S., Sirbu I., Matcovschi C., Calancea E., Matcovschi S. Effects of Molsidomin upon pulmonary hemodynamics and oxygen transport by arterial blood in chronic obstructive pulmonary disease (COPD) and decompensated cor pulmonale. *Eur Respir J* 2022; 60: Suppl. 66, 3804. DOI: 10.1183/13993003.congress-2022.3804. Print ISSN: 0903-1936. Online ISSN: 1399-3003.
315. Calancea V., Terna E., Martiniuc C., Eremciuc S., Sirbu I., Calancea E., Matcovschi C., Matcovschi S. Effects of Salbutamol upon lung ventilation, hemodynamics and oxygen transport by arterial blood in chronic obstructive pulmonary disease (COPD). *Eur Respir J* 2022; 60: Suppl. 66, 3761. DOI: 10.1183/13993003.congress-2022.3761. Print ISSN: 0903-1936. Online ISSN: 1399-3003.
316. Dumitras T., Fetco-Mereuta D., Matcovschi S., Grib L., Andronache L., Cascaval V., Pantea V., Gudumac V. Antioxidative stress markers in obese patients with community-acquired pneumonia. *Eur Respir J* 2022; 60: Suppl. 66, 1469. DOI: 10.1183/13993003.congress-2022.1469. Print ISSN: 0903-1936. Online ISSN: 1399-3003.
317. Matcovschi S. Aspecte generale de diagnostic diferențial. În: Diagnosticul diferențial în medicina internă: Manual / Sanda Buruiană, Natalia Caproș, Olga Corlăteanu [et al.]; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. – Chișinău: [S. n.], 2023 (Print-Caro). Pag. 10-17. ISBN 978-9975-175-13-5.
318. Matcovschi S., Sirbu I. Dispneea. În: Diagnosticul diferențial în medicina internă: Manual / Sanda Buruiană, Natalia Caproș, Olga Corlăteanu [et al.]; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. – Chișinău: [S. n.], 2023 (Print-Caro). Pag. 34-41. ISBN 978-9975-175-13-5.
319. Matcovschi S. Sindromul de condensare pulmonară. În: Diagnosticul diferențial în medicina internă: Manual / Sanda Buruiană, Natalia Caproș, Olga Corlăteanu [et al.]; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. – Chișinău: [S. n.], 2023 (Print-Caro). Pag. 64-82. ISBN 978-9975-175-13-5.

320. Matcovschi S. Sindromul bronhoobstructiv. În: Diagnosticul diferențial în medicina internă: Manual / Sanda Buruiană, Natalia Caproș, Olga Corlăteanu [et al.]; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. – Chișinău: [S. n.], 2023 (Print-Caro). Pag. 83-93. ISBN 978-9975-175-13-5.
321. Fetco-Mereuță D., Dumitraș T., Matcovschi S., Cașcaval V., Grib L., Țerna E. Parametrii stresului oxidative în pneumoniile comunitare la pacienții obezi. În: Cercetarea în biomedicină și sănătate: calitate, excelență și performanță. Conferința științifică anuală a USMF „Nicolae Testemițanu”. 18-20 octombrie 2023. Culegere de rezumate. *Moldovan Journal of Health Sciences* 2023;10(3) / ANEXA 1. P. 191. ISSN 2345-1467
322. Potop-Rotari D., Perebikovschii N., Reniță V., Draguța N., Hapun D., Matcovschi S. Anemia cronică – provocare diagnostică în bronho-pneumopatie obstructivă cronică cu comorbidități cardiovasculare. În: Cercetarea în biomedicină și sănătate: calitate, excelență și performanță. Conferința științifică anuală a USMF „Nicolae Testemițanu”. 18-20 octombrie 2023. Culegere de rezumate. *Moldovan Journal of Health Sciences* 2023;10(3) / ANEXA 1. P. 223. ISSN 2345-1467

BREVETE DE INVENȚIE

1. Dumitraș Tatiana, Jucovschi C., Matcovschi S. *Metoda de pronosticare a evoluției nefavorabile în pneumonii comunitare la pacienții în vârstă aptă de muncă*. Republica Moldova, Agenția de Stat pentru proprietatea intelectuală. Brevet de invenție nr. 3615. Buletin oficial de proprietate industrială. Chișinău, 2008, nr. 6, p. 30-31.
2. Arabadji Vasiliu, Caproș Natalia, Popa Ana, Matcovschi Sergiu, Lupan Mihail, Dogot Marta. *Nebulizator*. MD 1363 Y 2019.08.31., BOPI nr. 8/2019.